Ἀριθ. 346 – Λεπτὰ εἴκοσι πέντε.

ΕΤΟΣ Ζ

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΙΔ'. Συνδρομὴ ἐτησία ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. – Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἐτήσιαι. – Γραφεῖον τῆς Διευθυντοῦς: Ὁδὸς Σταδίου, 6 15 Αὐγούστου 1882

ΤΟ ΑΚΟΥΣΙΟΝ ΤΑΞΕΙΔΙΟΝ

[Μετάφρασις ἐκ τοῦ γαλλικοῦ].

Συνέχεια τῶν σελ. 400.

Ε'

Εἰς Λονδῖνον.

Ὁ Ζωηρὸς φέρων ἱμάτιον καινουργὲς, χιτῶνα λευκὸν, περισκελίδας ἀνελλιπεῖς τὸ μῆκος, ἐπὶ κεφαλῆς δὲ πῖλον στρογγύλον, ἦτο κατὰ πάντα εὐπρεπής. Ὑπὸ τὴν ἁπλῆν ταύτην ἐνδυμασίαν ἐκίνει τὸ ἐνδιαφέρον τῶν δύο φίλων πολλῷ μᾶλλον ἢ ὅσον τὴν προτεραίαν.

— Εὖγε! ἀνέκραξεν ὁ Πινσὼν βλέπων αὐτὸν ἐμφανιζόμενον· ἀλλὰ πῶς εὑρέθης ἐδῶ μικρέ; ἐμβῆκες λοιπὸν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ τοῦ ξενοδοχείου;

— Μάλιστα, κύριε, ἀπὸ χθές. Ὁ ὑπηρέτης ὅστις χρησιμεύει ὡς ὁδηγὸς τῶν ξένων εἶνε, καθὼς φαίνεται... κρυολογημένος. Ἂν τὸ ἐπιτρέπετε, θὰ τὸν ἀναπληρώσω ἐγώ.

— Ἀρχίζω νὰ πιστεύω, εἶπεν ὁ Πινσὼν, ὅτι ὁ ὑπηρέτης αὐτὸς δὲν ὑπῆρξε ποτέ.

— Αὐτὸ εἶνε δουλειὰ τοῦ ξενοδόχου, ἀπήντησεν ὁ Ζωηρὸς κλείων πονηρῶς τὸν ὀφθαλμόν. Τώρα, κύριοι, τί ἐπιθυμεῖτε; Ἐσημάνατε, καὶ δι' αὐτὸ ἦλθα νὰ λάβω τὰς διαταγάς σας.

— Ἂς σοῦ πληρώσωμεν πρῶτον τὸ χθεσινὸν χρέος μας, μικρὲ, διότι ἔφυγες πρὶν λάβωμεν καιρὸν νὰ σὲ εὐχαριστήσωμεν.

— Ἦτο ἀργὰ καὶ ἡ θειὰ Πὶτζ θὰ ἀνησυχοῦσεν· ἔπειτα εἴξευρα ποῦ θὰ σᾶς εὕρισκα.

— Λοιπὸν εἶσαι τώρα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μας, εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ὑπηρεσίαν μας;

— Ὅλην τὴν ἡμέραν.

— Γνωρίζεις καλὰ τὸ Λονδῖνον;

— Δὲν εἶνε δύσκολον.

— Δὲν εἶμαι τῆς γνώμης σου. Πόλις κατοικουμένη ὑπὸ δύο ἑκατομμυρίων καὶ τετρακοσίων χιλιάδων κατοίκων, διαιρουμένη εἰς ἑπτὰ τμήματα, εἰς τὴν ὁποίαν ὁμιλοῦσι γλῶσσαν... Ἀλλ' ἂς ἀφήσωμεν αὐτά. Γνωρίζεις τὰ μᾶλλον ἀξιοπερίεργα μέρη, ὅσα ἐπισκέπτονται οἱ ξένοι;

— Αὐτὸ μάλιστα· Εἶνε πρῶτον τὸ Zoological Garden.

— Ὁμίλει γαλλικά, φίλε μου· αὐτὸς εἶνε ὁ πρῶτος ὅρος τῆς συμφωνίας μας, εἶπεν ὁ Βοαζολῆς.

— Τὸ Zoological Garden, εἶνε ὁ Ζωολογικὸς Κῆπος τοῦ Λονδίνου. Περιέχει διάφορα ζῶα ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου, ζωντανὰ, ἐννοεῖται...

— Καλῶς· ἀκολούθως;

— Ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου Παύλου· αὐτὸς εἶνε ὡσὰν νὰ εἰποῦμεν ἡ Παναγία τοῦ Λονδίνου.

— Πολὺ καλά· μετὰ ταῦτα;

— Εἶνε τὸ Κολοσσαῖον, τὸ Κρυσταλλινον Παλάτιον, τὸ Βρεταννικὸν Μουσεῖον, τὸ Βεστμίστερ, ἡ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων, ἡ Βουλὴ τῶν Λόρδων, ἡ Βασιλικὴ Πινακοθήκη, τὸ Ἀστεροσκοπεῖον τοῦ Γρήνουϊτζ, ἡ στήλη τοῦ Νέλσωνος, ὁ Πύργος... ὁ...

— Φθάνει, φθάνει, εἶπεν ὁ Πινσών. Μόνον τεσσαράκοντα ὀκτὼ ὥρας ἔχομεν διαθεσίμους. Ὁδήγησέ μας πρῶτον εἰς τὸν Ἅγιον Παῦλον καὶ κατόπιν βλέπομεν.

— Τὸ ὡραιότερον πρᾶγμα τοῦ Λονδίνου, εἶπεν ὁ Ζωηρὸς, εἶνε ὁ Ζωολογικὸς Κῆπος.

— Τὸν εἶδες σύ;

— Ὄχι! στοιχίζει πολὺ ἀκριβὰ ἡ εἴσοδος.

Οἱ δύο μηχανικοὶ ἐνδυθέντες, κατέβησαν εἰς τὸ ἑστιατόριον, βλέπων αὐτοὺς δὲ ὁ ξενοδόχος τοὺς ἐχαιρέτισε φαιδρὸς τὴν ὄψιν. Τόσον περιποιητικὸς, τόσον φιλόφρων ἐδείχθη πρὸς αὐτοὺς, καὶ τόσον χάριεν ἦτο τὸ μειδίαμα τῆς ὑπηρετούσης αὐτοὺς μικρᾶς ἰρλανδῆς, ὥστε δὲν ἠδύναντο νὰ παραπονηθῶσιν.

— Εἰπὲ νὰ μᾶς φέρουν, εἶπεν ὁ Βοαζολῆς πρὸς τὸν Ζωηρὸν, ἕνα *μπιφστέκι* μὲ πατάταις τηγανηταῖς.

— Αὐτὸ τὸ φαγητὸν δὲν τὸ γνωρίζουν οἱ Ἄγγλοι ἀπήντησεν ὁ Ζωηρός. Ἂν θέλετε νὰ φάγητε μπιφστέκι μὲ πατάταις σάς πηγαίνω εἰς ἕνα γαλλικὸν ξενοδοχεῖον.

— Ἀστειεύεσαι; ἀνέκραξεν ὁ Πινσών.

— Ὄχι, κύριε· ἔτσι καὶ τὰ μικρὰ πιζέλια *à l' anglaiz* τὰ τρώγουν ἐδῶ χωρὶς βούτυρον καὶ τὰ συντροφεύουν μὲ τὸ δυόσμο. Ὁ μακαρίτης ὁ πατέρας μου ἔμεινεν ἔκθαμβος τὴν πρώτην ἡμέραν ὁποῦ ἤλθομεν· ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη τὴν ἔκπληξίν του.

— Θαυμάσιον! εἶπεν ὁ Πινσών. Πῶς σοῦ φαίνεται, Βοαζολῆ; Τὰ *μπιφστέκια* μὲ ταῖς πατάταις νὰ εἶνε ἄγνωστα εἰς τὴν Ἀγγλίαν!

— Τὰ ταξείδια εἶνε μεγάλον σχολεῖον, ἀπήντησεν ἐκεῖνος, μᾶς διδάσκουσι πολλὰ καὶ μᾶς ἐκβάλλουν ἀπὸ πολλὰς προλήψεις.

— Καὶ ἀπὸ πολλὰς ἀπάτας, Βοαζολῆ. Κάμε τώρα, μικρὲ, νὰ μᾶς δώσουν κἄτι τι νὰ φάγωμεν, καὶ ἂς πηγαίνωμεν.

Οἱ δύο μηχανικοὶ ἀφοῦ πρότερον συνεννοήθησαν πρὸς ἀλλήλους προσεκάλεσαν τὸν Ζωηρὸν νὰ παρακαθήσῃ εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ τὸ παιδίον κατεγοητεύθη ἐκ τῆς προσκλήσεως ταύτης. Ἔφαγον ὄστρεα, ἅτινα πρὸς μεγίστην ἔκπληξιν αὐτῶν παρετέθησαν αὐτοῖς οὐχὶ ἐν πινακίῳ ἀλλ' ἐπὶ τῶν ὀστράκων. Ἐζήτησαν σαλάταν πλὴν τὰ ἐν τῷ ἐλαιοδοχείῳ δύο μικρὰ φιαλίδια περιεῖχον μόλις ἥμισυ κοχλιάριον ἐλαίου καὶ ἄλλο τόσον ὄξος, καὶ τοῦτο ἐφαίδρυνεν ἱκανῶς αὐτούς. Ὁ ἄρτος παρετίθετο αὐτοῖς κατὰ ἐλάχιστα τεμάχια, ὥστε ἠναγκάζοντο νὰ ζητῶσιν ἀκαταπαύστως. Ὁ Ζωηρὸς κατεβρόχθιζε γεώμηλα μετὰ βουτύρου καὶ ἐρρόφα ἡδονικῶς τέϊον ἄνευ σακχάρεως. Τέλος ἀπῆλθον μεταβαίνοντες εἰς Ἅγιον Παῦλον, ὃν οἱ δύο φίλοι εἶχον περιέργειαν νὰ ἐπισκεφθῶσιν.

Καθ' ὁδὸν ὁ Βοαζολῆς ἠθέλησε ν' ἀγοράσῃ ἓν μαχαίριον καὶ ἄλλα τινὰ μικρὰ ἀντικείμενα ἐπὶ τῇ κατασκευῇ τῶν ὁποίων φημίζεται ἡ Ἀγγλία.

Ὁ Ζωηρὸς ὡδήγησεν αὐτοὺς εἰς ἐμπορικόν τι κατάστημα τοιούτου εἴδους, θαυμασίως διεσκευασμένον. Ἅμα εἰσελθόντες ὁ Πινσὼν καὶ ὁ φίλος αὐτοῦ ἐχαιρέτισαν ἀφελόντες τοὺς πίλους.

— Βάλ' τε τὸ καπέλλο, τοῖς εἶπεν ὁ Ζωηρὸς, διότι ἀλλέως θὰ σᾶς πάρουν διὰ ὑπηρέτας.

— Πῶς γίνεται αὐτό;

— Δὲν εἶνε σύστημα εἰς τὴν Ἀγγλίαν νὰ βγάζουν τὸ καπέλλο ὅταν χαιρετοῦν· ἤθελα νὰ σᾶς εἰδοποιήσω ἀπὸ τὸ πρωΐ, ὅταν σᾶς εἶδα νὰ βγάλετε τὸ καπέλλο διὰ νὰ χαιρετίσετε τὸν ξενοδόχον.

— Θαυμάσιον! ἐψιθύρισεν ὁ Πινσών.

— Δι' αὐτὸ ἴσως, εἶπεν ὁ Βοαζολῆς, ἐκεῖνος ὁ κύριος τὸν ὁποῖον ἐπλησιάσαμεν εὐμενῶς χθὲς μᾶς ἐξέλαβεν ὡς ἐπαίτας.

Οἱ δύο φίλοι παρετήρησαν ἐπὶ ἱκανὴν ὥραν τὰ ἐκεῖ ἐκτεθειμένα παντοδαπὰ ἐμπορεύματα. Ἂν ὡς πρὸς τὴν κατασκευὴν μικρῶν κομψῶν, ἐπιχαρίτων ἀντικειμένων, ἀναγκαίων εἰς τὸν πεπολιτισμένον ἄνθρωπον, καθυστερῇ ἡ Ἀγγλία, ὑπερέχει ὅμως κατὰ τὴν βιομηχανίαν τῶν χρησίμων καὶ ἀναγκαίων εἰς τὸν πρακτικὸν βίον εἰδῶν καὶ κατὰ τὴν μοναδικὴν τελειότητα τῆς κατασκευῆς. Ὁ Βοαζολῆς ἐξέλεξεν ὡραίαν μάχαιραν κατασκευασθεῖσαν ἐν τοῖς ἐργοστασίοις τῆς Σέφιλδ, τῶν περιφημοτέρων τῆς Μεγάλης Βρετανίας, εὑρίσκων δὲ τὴν ζητηθεῖσαν τιμὴν τῶν εἰκοσιτριῶν φράγκων ὑπερβολικὴν, προσήνεγκεν εἴκοσιν. Ὁ ἔμπορος, χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ, ἐπανέθηκε τὴν μάχαιραν εἰς τὴν θέσιν της καὶ ἐκάθισεν ἐκ νέου ἡσύχως.

— Αἴ λοιπόν! τί δηλοῖ, αὐτό; ἠρώτησαν συγχρόνως καὶ οἱ δύο μηχανικοί.

— Προσεβλήθη ἀπὸ τὴν προσφορὰν σας, εἶπεν ὁ Ζωηρὸς· σας στρέφει τὴν ράχιν διότι ἐδείξατε κἄπως τὴν ὑποψίαν ὅτι ἤθελε νὰ σᾶς ἀπατήσῃ.

— Ἀλλὰ πράγματι, εἶπεν ὁ Πινσὼν, ἡ καλὴ πίστις εἶνε τοιαύτη παρὰ τοῖς ἐμπόροις τοῦ Λονδίνου, ὥστε πρέπει νὰ τοὺς πιστεύῃ κανεὶς μὲ πρῶτον λόγον;

— Βέβαια, κύριε· ἐκτὸς ὀλίγων ἐξαιρέσεων.

— Τί νὰ σᾶς εἴπω! ἂν δὲν εἶνε ἄλλο, τοὐλάχιστον χάριν τῆς οἰκονομίας τοῦ καιροῦ ἤθελα νὰ ἴδω αὐτὸ τὸ σύστημα εἰσαγόμενον εἰς τὴν Γαλλίαν.

Ἐνῷ οἱ δύο φίλοι ἐπεθεώρουν τὰ ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ ἐκτεθειμένα εἴδη, ὁ Ζωηρὸς ἐθεώρει μετὰ θαυμασμοῦ σειρὰν θερμαστρῶν μικρῶν κινητῶν, ἠρώτησε δ' ἐπὶ τέλους περὶ τῆς τιμῆς μιᾶς ἐξ αὐτῶν, ἀλλ' ἐποίησε μορφασμὸν ἅμα ἤκουσε τὴν τιμὴν τῶν δώδεκα φράγκων.

— Τί σοῦ χρειάζεται ἡ θερμάστρα; τὸν ἠρώτησεν ὁ Πινσών.

— Τίποτε· μία ἰδέα μοῦ εἶχε καταβῇ στὸ κεφάλι.

— Τί ἰδέα;

— Ἡ θειὰ-Πὶτζ ἔχει ρευματισμοὺς, καὶ ἔλο μιλᾷ γιὰ μία θερμάστρα τὴν ὁποίαν λέγει πῶς θ' ἀγοράσῃ ὅταν γείνῃ πλούσια. Ἔλεγα πῶς μὲ τὰ φράγκα ποῦ μοῦ ἐδώσετε καὶ μὲ τὰ δύο σελλίνια ποῦ μοῦ ὑπεσχέθη ὁ ξενοδόχος θὰ ἠμποροῦσα . . . ἀλλὰ δὲν πειράζει.

Ὁ Πινσὼν ἀντήλλαξεν ἓν βλέμμα μετὰ τοῦ Βοαζολῆ.

— Διάταξε νὰ ὑπάγουν αὐτὴν τὴν θερμάστραν εἰς τὸ σπῆτι τῆς κυρίας Πὶτζ· σοῦ τὴν χαρίζομεν.

Ἐδέησε νὰ ἐπαναλάβωσι τοῦτο εἰς τὸν Ζωηρὸν ὅπως πεισθῇ. Ὅτε δὲ ἡ θερμάστρα περιστυλίχθη καὶ ἐπεγράφη ἐπ' αὐτῆς τὸ ὄνομα τῆς κυρίας Πὶτζ καὶ ἐπλήρωσεν ὁ Πινσὼν, ὁ Ζωηρὸς, πρὸς μεγίστην ἔκπληξιν τοῦ ἐμπόρου, τῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν παρευρισκομένων ἀγοραστῶν, ἐξετέλεσεν ἔκτακτον ἐπικίνδυνον ἅλμα. Ἠὐχαρίστησε δὲ κατόπιν κατὰ τὸ ἀγγλικὸν σύστημα θλίβων τὰς χεῖρας τῶν δύο φίλων καὶ κινῶν αὐτὰς ἰσχυρῶς.

— Καλὰ, καλὰ, τῷ εἶπον αὐτοί· μὴ κάμνῃς μόνον τούμπαις ἐμπρὸς εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ μὴ μᾶς πάρουν διὰ σχοινοβάτας. Τώρα ἂς φύγωμεν· ὁδήγησέ μας εἰς τὴν παραποταμίαν ὁδὸν, εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ταμέσεως, εἰς τὴν κρηπῖδα διὰ νὰ ἴδωμεν ὀλίγον καὶ τὸν ποταμόν.

— Εἰς τὴν κρηπῖδα; ἐπανέλαβεν ὁ Ζωηρός· ὁ Τάμεσις δὲν ἔχει κρηπῖδας[1].

— Καὶ πῶς; ῥέει λοιπὸν παντοῦ ἀνάμεσα στὰ σπήτια, καθὼς εἴδομεν τώρα ποῦ ἐδιαβαίναμεν ἀπὸ τὴν γέφυραν;

— Μάλιστα, κύριε.

— Αἴ, τότε τὰ νερά του, ὅσον καὶ ἂν κρύπτωνται ὑποκάτω τῶν λέμβων, τῶν πλοίων καὶ τῶν ἀτμοπλοίων, μοὶ φαίνονται πλέον μαῦρα τώρα. Ποταμὸς χωρὶς κρηπῖδας!. . . τί λέγεις, Βοαζολῆ;

— Ἂν ὁ Τάμεσις εἶχε κρηπῖδας, τὸ Παρίσι θὰ εἶχε μίαν ὑπεροχὴν ὀλιγωτέραν ἐπὶ τοῦ Λονδίνου.

— Οἱ λόγοι σου εἶνε λίαν πατριωτικοί. Ὁδήγησέ μας εἰς τὸν Ἅγιον Παῦλον, μικρέ.

Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ἀφικνοῦντο πρὸ τοῦ περιφήμου ναοῦ, ὅστις, ὅπως καὶ τὸ Πάνθεον τῶν Παρισίων, εἶνε ἀπομίμησις ἐν μικρῷ τοῦ διασήμου Ἁγίου Πέτρου τῆς Ῥώμης.

Ἐκτισμένος διὰ λίθων τῆς Πορτλάνδης, μικρᾶς νήσου παρὰ τὴν παραλίαν τῆς Βεῦμούθης, ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου Παύλου εἶνε ἔργον τοῦ ἱππότου Βρέν. Ἡ κατασκευή του ἤρξατο τὸ 1675, ἐπερατώθη δὲ τριάκοντα ἔτη βραδύτερον, τὸ 1710. Κεῖται ἐπί τινος ὑψώματος, ἐφ' οὗ ἄλλοτε εὑρίσκετο ναὸς ἀφιερωμένος τῇ θεᾷ Ἴσιδι, καὶ ὁ περιβόλτος αὐτοῦ θόλος, ἔχων τριακοσίων τεσσαράκοντα ποδῶν ὕψος, ἔχει ἐσωτερικὴν διάμετρον ἑκατὸν ποδῶν. Ὁ Πινσὼν καὶ ὁ φίλος του, καίτοι ἀπεθαύμαζαν ὡς εἰδήμονες τὴν ὡραίαν συμμετρίαν τοῦ κτιρίου, παρετήρησαν ὅτι τὰ κοσμοῦντα τὴν πρόσοψιν δύο κωδωνοστάσια δὲν εἶνε ἀνάλογα ἕνεκα τοῦ κακοῦ ὑλικοῦ τῶν τοῦ μεγαλοπρεποῦς συνόλου τοῦ ἔργου τοῦ σὶρ Χριστοφόρου Βρέν.

Ἀφοῦ περιειργάσθησαν τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ναοῦ καὶ ἐπεφώνησαν τινὰς ἐλλείψεις αὐτοῦ, οἱ δύο μηχανικοὶ ἠθέλησαν ν' ἀνέλθωσιν ἐπὶ τοῦ θόλου. Ἐδέησε πρὸς τοῦτο ὅμως νὰ λύσωσι πολλάκις τὸ βαλάντιον.

— Πολὺ πρακτικοί, εἶνε αὐτοὶ οἱ Ἄγγλοι, ἐπανελάμβανεν ὁ Πινσών· ἐλπίζω ὅτι ἀφοῦ μᾶς ἐζήτησαν ἕνα σελλίνι διὰ νὰ μᾶς ἀφήσουν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὸν ναόν των, μισὸ σελλίνι διὰ νὰ μᾶς ἀφήσουν ν' ἀναβῶμεν εἰς τὸν θόλον, θὰ μᾶς ζητήσουν βέβαια τὸ διπλοῦν διὰ νὰ μᾶς ἀφήσουν νὰ καταβῶμεν καὶ νὰ ἐξέλθωμεν. Ἀνεξαρτήτως πάσης ἐθνικῆς φιλοτιμίας, πρέπει νὰ ὁμολογήσῃς μαζί μου, Βοαζολῆ, ὅτι ἡ ἐλευθεριότης ἡμῶν οἵτινες ἀνοίγομεν δωρεὰν εἰς τοὺς ξένους τὰ μνημεῖά μας, εἶνε πολὺ περισσότερον φιλόξενος ἢ ἡ ἀδιάκοπος πληρωμὴ εἰς ἣν ἐπιβάλλει ἡ Μεγάλη Βρετανία τοὺς ἐπισκεπτομένους αὐτήν.

Ὁ Ζωηρὸς ἀφοῦ ἐπὶ μακρὸν διεσκέδασεν ἐρωτῶν τὴν ἠχώ, ἥτις ἕνεκα φαινομένου τινὸς τῆς ἀκουστικῆς ἐνυπάρχει ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ θόλου τοῦ Ἁγίου Παύλου, ὡδήγησε τοὺς δύο μηχανικοὺς μέχρι τῆς μεγάλης πλατείας καὶ τοῖς προέτεινεν ἐκ νέου νὰ ἐπισκεφθῶσι τὸν Ζωολογικὸν Κῆπον.

— Ἄγωμεν εἰς τὸ Βριττανικὸν Μουσεῖον, εἶπεν ὁ Πινσών.

Ὁ Ζωηρὸς ἔξυσε τὴν ἄκραν τοῦ ὠτίου του μὲ ὕφος τι δυσαρεσκείας, ἀλλ' ἐν τούτοις ἐξεκίνησεν. Διέβησαν ἔμπροσθεν τῆς στήλης, ἣν οἱ Ἄγγλοι καλοῦσι στήλην τοῦ Μνημείου, καὶ ἥτις ἠγέρθη πρὸς ἀνάμνησιν τῆς κατὰ τὸ 1666 συμβάσης πυρκαϊᾶς, τῆς ἀποτεφρωτάσης ὁλόκληρον σχεδὸν τὸ Λονδίνον. Οἱ μηχανικοὶ ἠθέλησαν ν' ἀνέλθωσι μέχρι τῆς κορυφῆς διὰ νὰ θαυμάτωσιν ἀπὸ τοῦ ὕψους ἐκείνου τὴν θέαν τῆς πόλεως. Πλὴν ἄλλο τι δὲν διέκριναν εἰμὴ ἀπειραρίθμους στέγας οἰκιῶν, ἐξαφανιζομένας ἐν τῇ προερχομένῃ ἐκ τοῦ καπνοῦ ὁμίχλῃ. Ἡ μέλαινα καὶ πενθίμη τῆς πόλεως θέα ἔκαμεν ἐκ νέου κακὴν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς δύο φίλους, οἵτινες κατέταξαν τὴν πολυανθρωποτέραν τῆς Εὐρώπης πρωτεύουσαν μεταξὺ τῶν μᾶλλον μελαγχολικῶν πόλεων τῆς γῆς.

Ἐπιβαίνοντες ἀγροικίου ὀχήματος συρομένου ὑπὸ ζεύγους ἵππων, οὓς ἐθαύμασεν ὁ Πινσών, οἱ δύο φίλοι ἀφικνοῦντο μετ' ὀλίγον πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ Βρεττανικοῦ Μουσείου. Καὶ ἐκεῖ ἐπίσης ἐδέησε νὰ πληρώσωσι· αἱ εἰκόνες δὲν ἐνεποίησαν αὐτοῖς πολλὴν αἴσθησιν, διότι αὗται δὲν συγκρίνονται πρὸς τὸν ἐν Λουβρῳ ἐνυπάρχοντα καλλιτεχνικὸν θησαυρόν, ἀλλ' ἐξάγειραν τὸν ἄμετρον αὐτῶν θαυμασμὸν τὰ ἀνάγλυφα τοῦ Παρθενῶνος, ἅτινα μετεκόμισεν ἐκεῖ τὸ 1810 ὁ λόρδος Ἐλγῖνος. Ἡ πρᾶξις αὕτη τοῦ εὐγενοῦς λόρδου ἐθεωρήθη ὡς βάρβαρος ἐπὶ πολὺ, καὶ ἐν τούτοις ἄνευ αὐτοῦ θὰ κατεστρέφοντο ἀναριθμόλως τὰ ἔργα τοῦ ἀθανάτου Φειδίου, ὡς κατεστράφησαν καὶ τόσα ἄλλα θαυμαστὰ ἔργα κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν Τούρκων πολιορκίαν τῶν Ἀθηνῶν τὸ 1827. Λυπηρὸν εἶνε μόνον ὅτι Γάλλος τις δὲν ἐπρόλαβε τὸν λόρδον Ἐλγῖνον, ὅπως πλουτήσῃ τὴν πατρίδα μας διὰ τῶν ἀπαραμίλλων αὐτῶν ἀριστουργημάτων.

Αἱ στοαὶ ἐν αἷς ἐκτίθενται αἱ διάφοροι συλλογαὶ τῆς φυσικῆς ἱστορίας προξένησαν ὡσαύτως εὐχάριστον ἐντύπωσιν εἰς τοὺς δύο μηχανικούς. Ἠναγκάσθησαν ὅμως νὰ ἀναγνωρίσωσιν ὅτι αἱ εὐρύχωροι αἴθουσαι ἃς διήρχοντο ὑπερέβαινον πολὺ κατὰ τὴν διακοσμησιν καὶ τὴν πολυτέλειαν τὰς στενὰς αἰθούσας τοῦ γαλλικοῦ Μουσείου. Ὁ Ζωηρὸς διεσκέδαζε περισσότερον βλέπων τὰ ἐξ ἀμύου πεπληρωμένα ζῶα, ἢ τὰ ἀνάγλυφα καὶ τὰς ζωγραφίας. Ἐσίγα καὶ ἐθαύμαζε.

— Πῶς θὰ εἶνε ὡραῖον, εἶπε διὰ μιᾶς, νὰ βλέπῃ κανεὶς αὐτὰ τὰ ὡραῖα πουλιὰ μὲ τὰ πτερὰ τὰ κόκκινα, τὰ πράσινα, τὰ γαλάζια, νὰ πετοῦν ἢ νὰ κάθηνται εἰς τὰ δένδρα. Ἐδῶ, ἂν δὲν ἦσαν καὶ οἱ σπουργῖται ὅπου εἶνε ὅλοι ψαροὶ ἐξ αἰτίας τοῦ καπνοῦ τοῦ γαιάνθρακος, θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι δὲν ὑπάρχουν δίλλου πτηνά. Δὲν μὲ λέγεις, κύριε, προσέθηκε τὸ μειράκιον ἀποτεινόμενον πρὸς τὸν Πινσὼν, ὁ Ῥοβινσὼν τὰ ἔφερεν ἐδῶ ὅλα αὐτὰ τὰ ζῶα;

— Ὄχι, ἀπήντησεν ὁ μηχανικὸς μειδιῶν· πρῶτον διότι ὁ Ῥοβινσὼν εἶνε πρόσωπον ἀνύπαρκτον, καὶ δεύτερον διότι ὅσα βλέπεις ἐκοπίασαν νὰ τὰ συνάξουν ἑκατοντάδες πολλαὶ σορῶν.

— Ὁ Ῥοβινσὼν δὲν ὑπῆρξε ποτέ; ἀνέκραξεν ὁ Ζωηρός.

1. Κατεσκευάσθησαν πρό τινων ἐτῶν.

— Δηλαδή, ὁ βιογράφος αὐτοῦ Δανιὴλ Φοὲ ἁπλῶς ἐξετραγῴδησε τὰ παθήματα τοῦ ναυτικοῦ Σέλκιρκ.

— Ἀλλ' ὁ Παρασκευᾶς. . . οἱ ἀνθρωποφάγοι ;

Ὁ Πινσὼν ἐκοπίασε προσπαθῶν νὰ διαχωρίσῃ τὸν μῦθον ἐκ τῆς ἀληθείας ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Ῥοβινσῶνος, ἀλλ' ὁ Ζωηρὸς ὑπερηφανεύθη τὸν προσφιλῆ του ἥρωα μετ' ἐνεργείας. Δὲν ἐγίνωσκε ἄλλο βιβλίον ἐκτὸς ἐκείνου. Ἑκατοντάκις τὸ εἶχεν ἀναγνώσει παρὰ τῇ θείᾳ Πὶτζ, καὶ ὡς αὐτὸς καὶ ἐκείνη ἐπίσης οὐδέποτε ἀμφέβαλε περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ Ῥοβινσῶνος.

— Αἴ, εἶπεν ὁ Βοαζολῆς πρὸς τὸν φίλον του, ἄφες αὐτὸν τὸν μικρὸν εἰς τὴν πεποίθησίν του· δὲν εἶνε βλαβερὰ ἡ πεποίθησίς του αὕτη καὶ ἡ ἡλικία θὰ τὸν διδάξῃ τὴν ἀλήθειαν.

Μόλις ἐξῆλθον τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου, ὁ Ζωηρός, καίτοι ἤδη ἦτο ἀργά, ἐρριψοκινδύνευσεν ἐκ νέου τὴν πρότασιν περὶ μεταβάσεως εἰς τὸν Ζωολογικὸν Κῆπον. Ὁ Πινσὼν ἐγνωμάτευσεν ὑπὲρ τοῦ Πύργου τοῦ Λονδίνου καὶ διηυθύνθησαν τῷ ὄντι πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο.

Ὁ Πύργος, τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ὁποίου τινὲς τῶν συγγραφέων ἀποδίδουσι καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Ἰούλιον Καίσαρα, ὑπῆρχεν ἤδη κατὰ τὴν ἐποχὴν Γουλιέλμου τοῦ Κατακτητοῦ. Εἶνε φρούριον εὐρύχωρον περικυκλούμενον ὑπὸ βαθείας τάφρου, ἐν αὐτῷ δὲ εὑρίσκοντο μέχρι τῆς ἀρχῆς τοῦ παρόντος αἰῶνος αἱ φυλακαὶ τοῦ Κράτους, τὸ Νομισματικὸν Μουσεῖον, ἀπέραντοι αἴθουσαι γέμουσαι ἐκ παντοδαπῶν ὅπλων, οἱ ἀδάμαντες τοῦ στέμματος, καὶ πρὸς τούτοις θηριοτροφεῖον !

Ἡ παράδοξος αὕτη ἀνάμιξις τόσων ἀνομοίων εἰδῶν εἶνε συνήθης ἐν Ἀγγλίᾳ, τῇ χώρᾳ ταύτῃ τῶν ἀντιθέσεων.

Ἀφοῦ ἐπεσκέψαντο τὰς αἰθούσας τῶν ὅπλων ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν φυλάκων, φερόντων τὴν ἀρχαῖαν στολὴν τῶν φρουρῶν Ἑρρίκου τοῦ Η', ἀφοῦ εἶδον μέσον δικτυωτοῦ σιδηροῦ τοὺς ἀδάμαντας τοῦ στέμματος, ὧν ἡ τιμὴ ἀνέρχεται, καθὰ λέγουσιν, εἰς δύο ἑκατομμύρια γκινεῶν, ὁ Πινσὼν μετὰ τοῦ φίλου του ἐσκέφθησαν περὶ τοῦ δείπνου. Χάρις τῷ μικρῷ αὐτῶν διερμηνεῖ ἠδυνήθησαν νὰ φάγωσι κατ' ἀρέσκειαν καὶ νὰ μάθωσι τί ἐξώδευσαν. Μετὰ τὸ δεῖπνον ἐσκέφθησαν πῶς νὰ διέλθωσι κάλλιον τὴν ἑσπέραν. Τὴν προτεραίαν εἶχον ὑποστῆ θανάσιμον πλῆξιν ἐν τῷ θεάτρῳ καὶ ἐπόθουν θεαμά τι ὅπως διασκεδάσωσι βλέποντες.

— Ἂν δὲν σᾶς πειράζῃ, εἶπεν ὁ Ζωηρός, σᾶς ὁδηγῶ εἰς τοῦ Ἀστλεῦ· ἐκεῖ δὲν ἔχει πολλὴ ζάλη· φθάνει νὰ βλέπετε γιὰ νὰ ἐννοῆτε τί τρέχει. Σᾶς ἀφίνω εἰς τὴν πλατεῖαν καὶ πηγαίνω νὰ κάμω τὸ μέρος ὁποῦ κάμνω κάθε βράδυ διὰ νὰ μὴ χάσω καὶ ταῖς δέκα *πένναις* ὁποῦ παίρνω.

Οἱ δύο φίλοι παρεδέξαντο τὴν πρότασιν· ἀφοῦ δὲ ὁ Ζωηρὸς τοὺς συνώδευσε μέχρι τῶν θέσεών των, τοὺς ἀφῆκε. Προειδοποίησεν αὐτοὺς ὅτι εἰς τὴν συνοδείαν ἥτις ἔμελλε νὰ παρελάσῃ ἐπὶ σκηνῆς περὶ τὸ τέλος τοῦ θεάματος, αὐτὸς θὰ παρίστα τὸν ἀκόλουθον, ἐπιβαίνων πώλου μικροῦ. Οἱ δύο φίλοι ἐθαύμασαν τὴν εὐκινησίαν τοῦ γελωτοποιοῦ, τὴν δεξιότητα τῶν ἱπποκόμων, τὴν καλλονὴν τῶν ἵππων ὄντων ἐντελῶς δεδαμασμένων. Παρετήρησαν δὲ ὅτι οἱ Ἄγγλοι, ἀντὶ νὰ φωνάζωσι bis ὁσάκις ἐπόθουν τὴν ἐπανάληψιν μέρους τινὸς τοῦ θεάματος, ἐχρῶντο τῇ γαλλικῇ λέξει encore. Ὁ Ζωηρὸς ἐπεράνη τὸ πρῶτον λαμβάνων μέρος εἰς κωμικήν τινα σκηνήν. Ἐν τῇ ἀλλοκότῳ ἐνδυμασίᾳ ἣν ἔφερε διεκρίνετο ζωηρότερον τὸ παράστημα καὶ ἡ εὐφυὴς αὐτοῦ φυσιογνωμία. Κατὰ τὴν παρέλασιν τοὺς ἐχαιρέτισε, ἦλθε δὲ καὶ ἐπανεῦρεν αὐτοὺς καθ' ἣν στιγμὴν ἐξήρχοντο. Μετὰ μίαν ὥραν τοὺς ἄφινε πρὸ τοῦ ξενοδοχείου αὐτῶν καὶ ἔσπευδε τρέχων νὰ μάθῃ τί εἶπεν ἡ θειὰ-Πὶτζ λαμβάνουσα τὴν θερμάστραν της.

Γ'.

Λιβερπούλη.

Ἦτο ἡ δεκάτη περίπου ὥρα ὅτε ὁ Πινσὼν ἐσήμανε, καὶ ὅπως τὴν προτεραίαν εἶδεν ἐνώπιον αὐτοῦ ἐμφανιζόμενον τὸν Ζωηρόν.

— Αἴ, μικρὲ, τί νέα ; τὸν ἠρώτησεν ὁ μηχανικός.

— Πρῶτον πρέπει νὰ σᾶς εὐχαριστήσω ἐκ μέρους τῆς θείας-Πὶτζ διότι τῆς εἶπα ὅτι χρεωστεῖ εἰς σᾶς τὴν ὡραίαν θερμάστραν της, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔμεινε καταμαγευμένη. Χθὲς τὸ ἑσπέρας ἔμεινεν ἄγρυπνη ἕως τὴν ὥραν ὁποῦ ἐπέστρεψα διὰ νὰ μάθῃ ποῖος τῆς ἔκαμεν αὐτὸ τὸ δῶρον, μοῦ εἶπε δὲ νὰ σᾶς εἰπῶ ὅτι ἐπιθυμοῦσε πολὺ νὰ σᾶς ὁμιλήσῃ διὰ τὸν πατέρα μου καὶ διὰ ἐμέ.

— Ὅταν ἐπιστρέψω ἀπὸ τὸ Λιβερποὺλ θὰ μὲ ὑπάγῃς εἰς τὸ σπῆτί της· εἴμεθα σύμφωνοι. Τώρα ὡστόσον ἂς προγευματίσωμεν καὶ ἂς ἐξέλθωμεν γρήγορα.

— Τί θὰ κάμωμεν σήμερον ; ἠρώτησεν ὁ Βοαζολῆς.

— Κατ' ἀρχὰς θὰ ἐπισκεφθῶμεν τὰ ναυπηγεῖα τῆς Ἑταιρίας τῶν Ἰνδιῶν.

— Μετὰ ταῦτα ;

— Τὸν Ζωολογικὸν Κῆπον, εἶπεν ὁ Ζωηρός· πρέπει νὰ εἶνε πολὺ εὔμορφος σήμερον ποῦ ἔχει ἥλιον.

Οἱ δύο φίλοι εἶχον ἤδη παρατηρήσει τὴν ἐπιμονὴν τοῦ μικροῦ αὐτῶν ὁδηγοῦ, εἰς τὸ ὑπενθυμίζειν τὸν Ζωολογικὸν κῆπον· ἐννόησαν ὅτι εἶχε μεγίστην ἐπιθυμίαν νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ μέρος τοῦτο ὅπερ ἐφαντάζετο πλῆρες θαυμασίων.

— Ὑπάγωμεν εἰς τὰ ἐπίνεια, τῷ εἶπεν ὁ Πινσών· ἀκολούθως μᾶς πηγαίνεις ὅπου θέλεις.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Ζωηροῦ ἤστραψαν ὑπὸ χαρᾶς. Περὶ τὴν δευτέραν ὥραν δὲ μετὰ μεσημβρίαν, μετὰ μακρὸν περίπατον ἐν ταῖς ἀπεράντοις ἐμπορικαῖς ἀποθήκαις τῆς πλουσίας ἑταιρίας τῶν

ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, ἑταιρίας ἧς αἱ εὑρεῖαι κτήσεις ἀποτελοῦσι σήμερον μέρος τοῦ ἀγγλικοῦ στέμματος, ὁ Ζωηρὸς αἰσθανθεὶς ἱκανὴν ἀνίαν διότι ἤκουε τοὺς μηχανικοὺς συζητοῦντας ἐπὶ θεμάτων ἅτινα δὲν ἐννόει, ἔλαβε τὴν ἄδειαν ἐπὶ τέλους νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ ὅπου ἤθελεν. Ἐπεβίβασεν αὐτοὺς λοιπὸν ἐπί τινος μικροῦ ἀτμοπλοίου, ἅτινα ἐκτελοῦσι τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ὀχημάτων τρόπον τινὰ ἐν τῷ Ταμέσει, καὶ ἔφερεν αὐτοὺς νὰ διέλθωσιν ὑπὸ τὴν ὑπόγειον στοάν, ἥτις ἐπὶ πολὺν καιρὸν διέμενε θαυμάσιον μὲν, ἀλλ' ἀνωφελὲς ἔργον. Ἡ στοὰ αὕτη κατασκευασθεῖσα ὑπὸ τοῦ Γάλλου Βρυνὲλ χρησιμεύει νῦν εἰς τὴν διάβασιν τοῦ ὑπογείου σιδηροδρόμου, ἑνὸς τῶν θαυμάτων τοῦ Λονδίνου. Ἐκεῖθεν μετέβησαν ἐπιβαίνοντες εἰς τὸν Ζωολογικὸν Κῆπον, μόλις δὲ διέβησαν τὴν εἴσοδον ὁ Ζωηρὸς βλέπων πραγματοποιούμενον τὸν διάπυρον αὐτοῦ πόθον δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ καὶ ἐξετέλεσεν ἓν ἐπικίνδυνον ἅλμα, πρώτης τάξεως.

Ὁ Ζωολογικὸς Κῆπος τοῦ Λονδίνου εἶνε ἰδιωτικὴ ἐπιχείρησις. Ἡ ἀναλαβοῦσα τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην Ἑταιρία διὰ νὰ ἑλκύσῃ τοὺς ἐπισκέπτας, πληρώνοντας δικαίωμα εἰσόδου, εἶνε ἠναγκασμένη νὰ διατηρῇ θηριοτροφεῖον καλῶς κατηρτισμένον καὶ νὰ προμηθεύηται ἀκαταπαύστως πολλὰ γένη ζώων ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τοῦ κόσμου. Τὴν προσοχὴν τοῦ Ζωηροῦ εἵλκυσαν ἰδίως αἱ ἄρκτοι, αἱ λεοπαρδάλεις, οἱ πάνθηρες, οἱ ῥινόκερῳ καὶ οἱ ἐλέφαντες. Ἵστατο ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἐνώπιον ἑκάστου κλωβοῦ, ὁ ἀπλοῖκὸς δὲ αὐτοῦ θαυμασμὸς, αἱ κραυγαὶ τῆς χαρᾶς καὶ τὰ χειροκροτήματά του διεσκέδασαν ἱκανῶς τοὺς συντρόφους του.

— Πῶς θὰ ἦτο εὐτυχής ! εἶπεν αἴφνης τὸ μειράκιον στενάζον βαθέως.

— Τίς ; ἠρώτησεν ὁ Πινσών.

— Ὁ Ῥοβινσών, κύριε· ἐμπορεῖτε νὰ πιστεύετε ὅσον θέλετε σεῖς ὅτι ὁ Ῥοβινσὼν δὲν ὑπῆρξεν· αἱ χῶραι ὅπου ζοῦν ὅλα αὐτὰ τὰ ζῶα ὑπάρχουν ἐν τοσούτῳ, καὶ ἔρθανε μόνον νὰ ἔβγῃ εἰς τὴν θύραν του καὶ νὰ σταθῇ καπνίζων τὴν πίππαν του, διὰ νὰ ἴδῃ τοὺς λέοντας, τὰς τίγρεις καὶ ταῖς ἀρκούδαις ὁποῦ ἐδιάβαιναν.

— Δὲν εἰξεύρω, ἂν ὁ Ῥοβινσὼν ἐκάπνιζε, μικρὲ, ἀπήντησεν ὁ Πινσὼν μειδιῶν· ἀλλ' εἰς τὴν νῆσόν του εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν ὑπάρχουσιν οὔτε ῥινόκερῳ, οὔτε ἐλέφαντες, διότι αὐτὰ τὰ ζῶα διαιτῶνται εἰς τὴν Ἀφρικὴν καὶ τὴν Ἀσίαν.

— Καὶ ὄχι εἰς τὴν Ἀμερικήν ;

— Ὄχι, οὔτε εἰς τὴν Εὐρώπην. Ἐξ ἄλλου μέρους ἡ Ἀμερικὴ ἔχει τοὺς βονάσους, τοῦ *κουγουὰρ* ἢ λέοντας τῆς Ἀμερικῆς, τοὺς *καϊμὰν* ἤτοι κροκοδείλους τῆς Ἀμερικῆς, τοὺς αἰλουροπάρδους, τὸν βόαν, πολυάριθμα εἴδη αἰλουροτίγρεων, ἄρκτων, νωδῶν πιθήκων.

— Σεῖς θὰ τὰ ἴδητε ὅλ' αὐτά, εἶπεν ὁ Ζωηρὸς προσβλέπων μετὰ φθόνου τὸν Βοαζολῆν.

— Ἀπατᾶσαι, μικρέ· ἐγὼ πηγαίνω εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, εἰς χώραν δηλαδὴ τῆς ὁποίας τὰ προϊόντα εἶνε τὰ αὐτὰ σχεδὸν μὲ τὰ τῆς Εὐρώπης.

— Εἰς ποῖον μέρος τότε τῆς Ἀμερικῆς ζοῦν τὰ ἄγρια θηρία ; ποῦ τὰ εὑρίσκουν ;

— Εἰς τὸ Μεξικὸν, εἰς τὴν Βρασιλίαν, εἰς τὴν Γουϊάναν, εἰς τὰς ἐρήμους τῶν ἀρχαίων ἱσπανικῶν ἀποικιῶν.

— Ἂν γείνω ποτὲ τόσον πλούσιος ὥστε νὰ ἠμπορῶ νὰ πληρώνω τὸν ναῦλόν μου εἰς τὰ ἀτμόπλοια, θὰ ὑπάγω εἰς τὰς Ἰνδίας, εἰς τὴν Ἀφρικὴν, εἰς τὴν Ἀμερικὴν, μακράν.

— Ἀγαπᾷς τὰ ταξείδια ;

— Ναί· ἤθελα νὰ ἴδω τοὺς τόπους ὅπου ζοῦν οἱ πίθηκοι, οἱ παπαγάλοι, οἱ βόαι, καὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους μᾶς φέρουν τὰ κοκκοκάρυα, τὰ ἀνανάσα, τὰ διαμάντια. Βοηθῶ καμμιὰ φορὰ εἰς τὸ ξεφόρτωμα τῶν πλοίων ὁποῦ ἔρχονται ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ μέρη καὶ ἀκούω τοὺς ναύτας ὁποῦ συνομιλοῦν. Λέγουν ὅτι ἐκεῖ αἱ καπνοδόχαι εἶνε ἄγνωστοι, ὅτι τὰ δένδρα εἶνε πάντοτε ἀνθισμένα καὶ ὅτι ὁ ἥλιος δὲν δύει ποτέ. Διηγοῦνται τόσα ὡραῖα πράγματα, κύριε, ὥστε καὶ σεῖς, ἂν τοὺς ἀκούετε, θὰ σᾶς ἤρχετο ἡ ὄρεξις νὰ ταξειδεύσετε.

— Ὄχι, διόλου ἀπήντησε ζωηρῶς ὁ Πινσών· ἀγαπῶ τὴν Εὐρώπην, τὴν Γαλλίαν, καὶ εὑρίσκω τοὺς Παρισίους μὲ ὅλον τὸν πηλόν των ἀξιόλογον διαμονήν. Ὅταν μοὶ ἔρχεται ἡ ἐπιθυμία νὰ ἴδω καμμίαν τίγριν, καὶ αὐτὸ δὲν μοῦ συμβαίνει συχνά, πηγαίνω εἰς τὸν Βοτανικὸν Κῆπον καὶ ἱκανοποιῶ τὴν ἐπιθυμίαν μου.

Ὁ Ζωηρὸς διεσκέδαζε ἰδίως τόσον πολὺ βλέπων τὸ διαμέρισμα τῶν πιθήκων, ὥστε μόνον ὅταν ἐπῆλθεν ἡ νὺξ καὶ ἡτοιμάσθησαν νὰ κλείσωσι τὸν κῆπον ἀπεράσιτε ν' ἀπέλθῃ. Ἐπειδὴ δὲ οἱ δύο μηχανικοὶ θαυμάζοντες ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὴν ζωηρότητα, τὴν εἰλικρίνειαν καὶ τὰ καλὰ προτερήματα τοῦ μικροῦ ὁδηγοῦ, ὃν ἡ τύχη εἶχεν πέμψει αὐτοῖς, ἐφέροντο πρὸς αὐτὸν οἰκείως καὶ καλοκαγάθως, ἀπηύθυνεν αὐτοῖς ἀλλεπαλλήλους ἐρωτήσεις περὶ τῶν τόπων ἐν οἷς ἔζων τὰ ζῶα ὅσα εἶδον, καὶ περὶ τῶν ἠθῶν τῶν διαφόρων ζώων. Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ δείπνου περὶ οὐδενὸς ἄλλου ἐγένετο λόγος, τόσας δὲ περιέργους πληροφορίας ἔλαβεν ὁ Ζωηρὸς ὥστε ὁ πόθος τοῦ νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς θερμὰς χώρας νύξησεν ὑπερβαλλόντως. Ὅσον ὅμως προυχώρει ἡ ὥρα, τόσον οἱ μηχανικοὶ ἐγίνοντο λακωνικώτεροι καὶ σιγηλότεροι.

Τὴν μεθεπομένην ἡμέραν ἐπρόκειτο νὰ ἐπιβιβασθῇ ὁ Βοαζολῆς, τῶν δὲ δύο φίλων ὁ λογισμὸς ἐξ ἀνάγκης περιεστρέφετο εἰς τοῦτο καὶ ἀκουσίως ἐσκέπτοντο οἷον τραῦμα θὰ ἐπήνεγκεν ἐν τῇ καρδίᾳ ἑκάστου ὁ τοιοῦτος χωρισμός.

Τόσον χρήσιμος ὑπῆρξεν αὐτοῖς ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ζωηροῦ, τόσον καλῶς ἀνεπλήρωσαν δι' αὐτοῦ τὴν ἄγνοιαν τῆς ἀγγλικῆς γλώσσης, ὥστε εἰς τὸν Πιν-

σὼν ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα νὰ παραλάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὸ παιδίον μέχρι τῆς Λιβερπούλης. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Βοαζολῆ ὁ Πινσὼν θὰ ἐπέστρεφε μετὰ τοῦ Ζωηροῦ εἰς Λονδῖνον, θὰ μετέβαινε παρὰ τῇ κυρίᾳ Πὶτζ καὶ θὰ συνεννοεῖτο μετ' αὐτῆς τίνι τρόπῳ ἠδύναντο ν' ἀποδώσωσι τὸ παιδίον εἰς τὴν οἰκογένειάν του καὶ νὰ τὸ ἀποσπάσωσι ἀπὸ τὸν πλάνητα σχεδὸν καὶ ἀλήτην βίον ὃν διῆγεν. Ἦτο θαῦμα ἀληθῶς πῶς ἐγκαταλελειμμένος πρὸ τριῶν ἐτῶν ἐντὸς πόλεως, οἷα τὸ Λονδῖνον ὁ Ζωηρὸς διέμεινε τίμιος καὶ ἐργατικός. Ἀλλὰ τοῦ καιροῦ προϊόντος ἡ ἀνάγκη καὶ τὸ κακὸν παράδειγμα ἠδύναντο νὰ διαφθείρωσι καὶ διαστρέψωσι τὴν νέαν αὐτοῦ ψυχήν. Ὅθεν ὁ Πινσὼν παροτρυνόμενος ὑπὸ τοῦ φίλου του, ἀπεράσισε νὰ διασώσῃ τὸ παιδίον ἐκ τῆς ἀπειλούσης αὐτὸ δυστυχίας καὶ τῆς διαφθορᾶς.

Ὁ Ζωηρὸς ὠχρίασεν ἐκ τῆς χαρᾶς ὅτε ἔλαβε τὴν διαταγὴν νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν θείαν-Πὶτζ περὶ τῆς προσεχοῦς αὐτοῦ εἰς Λιβερπούλην ἀναχωρήσεως.

Ἔμελλε τέλος νὰ ἐξέλθῃ τοῦ Λονδίνου, νὰ ἴδῃ καὶ ἄλλα πράγματα ἐκτὸς τῶν στεγῶν καὶ τῶν ὁδῶν!

— Θὰ μὲ πάρετε μαζί σας καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν; ἠρώτησε μετὰ συγκινήσεως τὸν Πινσών.

— Ἴσως, ἀπήντησεν αὐτός.

— Ὦ, πάρετέ με, κύριε, ἐπανέλαβε τὸ μειράκιον μετὰ φωνῆς ἱκετευτικῆς. Ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη τόσον καλὰ τὰ Παρίσια, ὥστε μοῦ φαίνεται ὅτι θ' ἀναγνωρίσω εὐθὺς τοὺς δρόμους ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐδιάβαινα μὲ τὸν πατέρα μου, τὸ σπίτι ὁποῦ ἐκατοικούσαμεν, τὸ δωμάτιον ὅπου ἐκοιμώμουν. Ἔχει ἥλιο εἰς τὰ Παρίσια· ἐκτὸς τούτου εἶνε ἡ πατρίδα μου, καὶ πιστεύω πῶς ἐκεῖ θὰ εἶμαι περισσότερον εὐτυχὴς ἀπ' ἐδῶ.

Ὁ Πινσὼν ἐθώπευσε τὴν παρειὰν τοῦ παιδὸς καὶ ἀπήντησε·

— Θὰ ἴδωμεν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν

Τὴν ἑπομένην πρωΐαν ἀνεχώρησαν εἰς Λιβερπούλην, τὴν βιομηχανικὴν πρωτεύουσαν τῆς κομητείας τοῦ Λαγκάστερ. Ἔμελλον νὰ διατρέξωσι 280 χιλιόμετρα, καὶ ἐπειδὴ ἐταξείδευον τὴν ἡμέραν οἱ δύο μηχανικοὶ ἠδυνήθησαν τὴν φορὰν ταύτην νὰ παρατηρήσωσι τὴν ὁδόν, τὰς ὁδογεφύρας, τοὺς σταθμούς, τὰ τεχνικὰ ἔργα καὶ νὰ κρίνωσιν εὐσυνειδήτως. Διέτρεξαν ἑβδομήκοντα λεύγας ἐν διαστήματι ἑπτὰ ὡρῶν· τοῦτο ἦτο ταχύτης μεγάλη. Ἀφικόμενοι περὶ τὴν δεκάτην ὥραν οἱ δύο φίλοι ἔσπευσαν νὰ ἐπισκεφθῶσι τὴν ὑπόγειον σύριγγα, 1800 μέτρων ἔχουσαν μῆκος, ἥτις διέρχεται ὑπὸ τὸ ἓν τῆς πόλεως μέρος, κατόπιν δὲ ἠθέλησαν νὰ ἴδωσι τὸν σιδηρόδρομον τῆς Μαγκεστρίας, ἕνα τῶν πρώτων τῆς Εὐρώπης κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, διότι κατεσκευάσθη τὸ 1826.

Ἡ Λιβερπούλη ὡραία καὶ μεγάλη πόλις σήμερον ἔχουσα 400,000 κατοίκων, ἦτο κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα μικρὸν χωρίδιον ἁλιέων. Τὸ 1700 δὲν ἠρίθμει πλείονας τῶν πεντακοσιχιλίων κατοίκων. Κεῖται τὸ 1842, ἀνηγέρθη ἐκ τῶν ἐρειπίων της ζωηροτέρα, νεωτέρα, βιομηχανικωτέρα.

Ἡ Λιβερπούλη προμηθεύει εἰς τὴν γείτονα αὐτῆς Μαγκεστρίαν τὰς πρώτας ὕλας, ἃς ἐκείνη κατεργάζεται, καὶ κυρίως τὸν βάμβακα. Ἡ Λιβερπούλη διαριθμεῖται τῇ Μαγκεστρίᾳ τὸν τίτλον τῆς δευτέρας πόλεως τῆς Ἀγγλίας. Εἶνε δὲ καὶ σοφὴ πόλις, τὰ δὲ μουσεῖα τῶν αἰγυπτιακῶν ἀρχαιοτήτων αὐτῆς, ὁ Βοτανικὸς Κῆπός της καὶ ἡ Βιβλιοθήκη της εἶνε διάσημα.

Ἡ ἐμπορικωτάτη πόλις τῆς Λιβερπούλης, κανονικὰς ὁδοὺς ἔχουσα, εἶνε ἐκτισμένη παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Μέρσεϋ, ποταμοῦ σχηματιζομένου ἐκ τῆς συνενώσεως τοῦ Ἐθερῶνος καὶ τοῦ Γόϋτ, ἐν τῇ κομητείᾳ τοῦ Τσέστερ. Ὁ Μέρσεϋ μετὰ ροῦν ἑκατὸν μόνον χιλιομέτρων ἐκβάλλει εἰς τὴν Ἰρλανδικὴν θάλασσαν.

Ἐπὶ τέλους, καίτοι οὐδαμῶς ἔπαυσαν κινούμενοι, διότι ἠθέλησαν νὰ ἴδωσι πάντα τ' ἀξιοπερίεργα τῆς ἀγγλικῆς πόλεως, ὁ Πινσὼν μετὰ τοῦ φίλου του ἐκάθισαν εἰς τὴν τράπεζαν λίαν δύσθυμοι. Εἶχον μεταβῆ μέχρι τοῦ λιμένος καὶ παρατηρήσει τὸ ἀτμόπλοιον *Karadāc*, ὅπερ ἡσύχως ἠγκυροβολημένον παρελάμβανε τὴν ἐκ γαιανθράκων προμήθειάν του. Καὶ ὁ Ζωηρὸς ἐπίσης ἐφαίνετο προκατειλημμένος. Κατεκλίθησαν ἐνωρὶς ἀλλὰ μολονότι ἦσαν κεκμηκότες ἐκ τῆς ὁδοιπορίας καὶ τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν ἀλλεπαλλήλων μεταβάσεων τῆδε κἀκεῖσε, ἐν τούτοις οὐδεὶς τῶν τριῶν ἐκοιμήθη ἥρεμον ὕπνον.

Οἱ δύο φίλοι ἀρυπνίσθησαν περὶ τὴν ἐννάτην τῆς πρωΐας. Μόλις ὑπέρωσκεν ἡ ἡμέρα, πυκνὴ ὁμίχλη ἐκάλυπτε τὴν πόλιν καὶ λεπτὴ βροχὴ ἔπιπτε. Καιρὸς τοιοῦτος δὲν ἐνέπνεε φαιδρότητα βεβαίως, καὶ ἐπρογευματίσαν σκυθρωποί.

Ἡ ἀποσκευὴ τοῦ Βοαζολῆ μετηνέχθη διὰ χειροκινήτου ἁμαξίου εἰς τὸν λιμένα. Ἐπὶ τοῦ *Karadā* ἐδέησε νὰ μεταβῶσι διὰ λέμβου. Μόλις ἐπεβιβάσθη ἐπ' αὐτοῦ ὁ Βοαζολῆς, ἀνεζήτησε τὸν λογιστήν, ὅστις κατὰ τύχην ὡμίλει ἀπροσκόπτως τὴν γαλλικήν, καὶ τοῦτο ὁ μηχανικὸς ἐθεώρησε μεγάλην εὐτυχίαν. Ὁ λογιστὴς ἐτοποθέτησε τὸν μηχανικὸν εἰς τὸν θαλαμίσκον ὅστις τῷ ἀνῆκε καὶ ἦν ἔμελλε νὰ κατέχῃ μόνος, διότι οἱ ἐπιβάται ἦσαν εὐάριθμοι. Οἱ δύο φίλοι τότε ἐρρίφθησαν εἰς τὰς ἀγκάλας ἀλλήλων καὶ διέμειναν ἐπὶ πολὺ ἐνηγκαλισμένοι οὕτω, μὴ προφέροντες λέξιν. Δάκρυα ἔρρεον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν των, καὶ ὅπως μὴ φανῇ ἡ διάχυσις αὕτη ὑπερβολική, ἐξήγησαν εἰς τὸν λογιστὴν ὅτι ἦτο αὕτη ἡ πρώτη φορὰ καθ' ἣν ἀπεχωρίζοντο μετὰ τριάκοντα δύο ἐτῶν φιλίαν.

— Θὰ κατέλθωμεν διὰ μικρᾶς ταχύτητος μέχρι τῆς ἐκβολῆς τοῦ ποταμοῦ, εἶπεν ὁ ἀξιωματικὸς τῷ Πινσών· δύνασθε νὰ ἔλθητε καὶ σεῖς καὶ νὰ ἐπιστρέψητε κατόπιν μετὰ τοῦ πρωΐ. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μένετε μίαν ἔτι ὥραν μετὰ τοῦ φίλου σας.

Τόσον πολὺ ἐπέμεινεν ὁ Βοαζολῆς ὅπως ὁ Πινσὼν ἀκολουθήσῃ τὴν συμβουλὴν ταύτην, ὥστε οὗτος ἐνέδωκεν, ἐρευνήσας δὲ καὶ ἀνευρὼν τὸν Ζωηρὸν θεώμενον μετὰ περιεργείας τὴν μηχανήν, τῷ εἶπε·

— Πήγαινε εἰς τὴν ξηράν, μικρὲ, καὶ περίμενέ με εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ἢ κάτω εἰς τὸν λιμένα.

— Ἀναχωρεῖτε καὶ σεῖς διὰ τὴν Ἀμερικήν; ἀνέκραξε τὸ παιδίον.

— Διόλου, ἀπήντησεν ὁ Πινσών. Τί σοῦ ἦλθε στὸ κεφάλι! Θὰ σταματήσῃ τὸ ἀτμόπλοιον εἰς τὸ στόμιον τοῦ ποταμοῦ καὶ θὰ ἐξέλθω μαζὶ μὲ τὸν πρωΐα. Θὰ ἐπιστρέψω μετὰ δύο ὥρας.

Ὁ Ζωηρὸς μεταβὰς ἀπεχαιρέτισε τὸν Βοαζολῆ, ὅστις τὸν ἐνηγκαλίσθη, κατόπιν βραδέως, ὡς ἂν ἔπραττε τοῦτο μετὰ δυσαρεσκείας, ἐπορεύθη πρὸς τὴν κλίμακα καὶ ἐγένετο ἄφαντος.

Ὁ Πινσὼν ἠθέλησε νὰ ἐπισκεφθῇ ὅλα τὰ διαχωρίσματα τοῦ πλοίου, ὅπερ ἐπὶ δώδεκα ἡμέρας ἐπρόκειτο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς πλέουσα φυλακὴ εἰς τὸν φίλον του. Αἴφνης οἱ ἕλικες τοῦ ἀτμοπλοίου ἐτάραξαν τὸ ὕδωρ καὶ ὁ *Karadāc* ὁδηγούμενος ὑπὸ τοῦ πρωΐεως ἱσταμένου παρὰ τὸν οἰακιστήν, ἤρξατο νὰ ἐκτελῇ τὸ πρῶτον βραχὺ τοῦ πλοῦ αὐτοῦ μέρος. Ἡ βροχὴ ἐξακολούθει πίπτουσα, λεπτή, πυκνή. ψυχρά· ὁ ἄνεμος ἔπνεε σφοδρὸς καὶ τὰ μικρὰ κύματα ἐπροξένουν εἰς τὸ πλοῖον δυσοίωνον ταλάντευσιν.

— Δὲν θὰ βραδύνω, εἶπε μετά τινος μορφασμοῦ ὁ Βοαζολῆς, νὰ αἰσθανθῶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ναυτίας. Φρόνιμα, θὰ κάμω, πιστεύω, ἂν ἀπὸ τοῦδε φροντίσω περὶ τῆς τοποθετήσεως τῆς ἀποσκευῆς μου εἰς τὸν θαλαμίσκον.

— Ἔθηκα ἤδη μίαν δωδεκάδα πορτοκάλλια καὶ μίαν φιάλην σιρόπι ἀπὸ φραγκοστάφυλα σιμὰ εἰς τὸ κρεββάτι σου, εἶπεν ὁ Πινσών.

— Εἶδα τὴν φροντίδα σου καὶ σὲ εὐχαριστῶ, φίλε μου.

Ὁ Πινσὼν καὶ ὁ Βοαζολῆς μετέβησαν εἰς τὸν θαλαμίσκον καὶ ἐφρόντισαν νὰ τοποθετήσωσι τὴν ἀποσκευήν, οὕτως ὥστε νὰ ὦσι πρόχειρα τὰ ἀναγκαιότερα τῶν ἀντικειμένων. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τὸ ἀτμόπλοιον ἐσταμάτησεν· ὁ Πινσὼν ἀνῆλθεν ἐν τάχει ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, νομίσας ὅτι ἐπέστη ἡ ὥρα τῆς ἀναχωρήσεως. Ἀλλ' ἐπρόκειτο μόνον περὶ στροφῆς ἣν ἐξετέλει τὸ πλοῖον ὅπως παραμερίζον ἐπιτρέψῃ τὴν διάβασιν εἰς ἑρμουλκὸν ἀτμόπλοιον σύρον ἐξόπισθεν πολλὰς φορτηγίδας πλήρεις γαιανθράκων. Ἐπὶ τέλους θέντες τὰ πάντα ἐν τάξει, οἱ δύο φίλοι ἤρξαντο ἀνταλλάσσοντες πλείσας συζάσεις καὶ ὑποσχέσεις περὶ τακτικῆς ἀλληλογραφίας. Μετέβησαν εἰς τὸν πνευματοπώλην τοῦ ἀτμοπλοίου ὅπως πίωσι δι' ἐσχάτην φορὰν ὁμοῦ. Τὸ κυλίνδημα τοῦ πλοίου ἐγένετο σφοδρότερον καὶ ὁ Βοαζολῆς ὠχρὸς ἤδη, ἠσθάνετο ψυχρὸν ἱδρῶτα διαρρέοντα τὸ μέτωπόν του. Ἀνῆλθον ἐπὶ τοῦ καταστρώματος· ὁ δὲ Πινσὼν θεωρήσας εἶδε πέριξ αὐτοῦ μόνον θάλασσαν. Ἡ Λιβερπούλη, ἡ ξηρὰ ἐφαίνετο ἐξαφανισθεῖσα. Ἔρριψε τὸ βλέμμα πέριξ καὶ ἰδὼν τὸν οἰακοστρόφον, ὥρμησε πρὸς αὐτόν.

— Ὁ πρωΐεὺς, ποῦ εἶνε ὁ πρωΐεύς; ἀνέκραξεν.

— Ὁ πρωΐεύς; ἐπανέλαβεν ὁ ναύτης ἐννοήσας τὴν λέξιν ὁμοίαν οὖσαν καὶ ἐν τῇ ἀγγλικῇ. He is gone, sir (ἔφυγε, κύριε).

Καὶ ἔδειξε τὸν ὄπισθεν αὐτοῦ ὁρίζοντα.

— Τί λέγει; ἠρώτησεν ὁ Πινσὼν στρεφόμενος πέριξ αὐτοῦ.

— Λέγει ὅτι ὁ πρωΐεὺς ἀνεχώρησεν, ἀπήντησε γαλλιστὶ ἐπιβάτης τις Καναδός.

— Ἀνεχώρησεν! ἐπανέλαβεν ἔκπληκτος ὁ Πινσών. Τί ἀστειότης εἶν' αὐτή; τὸ ἀτμόπλοιον δὲν ἐστάθη, εἶναι βέβαιος.

Ὁ πρωΐεὺς ἐπήδησεν εἰς τὴν λέμβον του, ἣν ἐρρυμούλκει ὁ *Karadāc*, πρὸ ἡμισείας ἤδη ὥρας.

— Σταματήσατε! ἀνέκραξεν ὁ μηχανικὸς ῥιφθεὶς ἐπὶ τοῦ διευθύνοντος τὸ πηδάλιον ναύτου. Στρέψε ὀπίσω, φίλε μου· ἐγὼ δὲν πηγαίνω εἰς τὴν Ἀμερικήν!

Ὁ πηδαλιοῦχος ἀπώθησε βιαίως τὸν Πινσών, μὴ ἐννοῶν τὴν ἐπίθεσίν του.

— Σταματήσατε, σταματήσατε! ἐπανελάμβανεν ὁ μηχανικὸς, εἰς ὅλους τοὺς γνωστοὺς τόνους τῆς φωνῆς. Ποῦ εἶνε ὁ πλοίαρχος; ὁ ὑποπλοίαρχος; Σταματήσατε!

Οἱ ἐπιβάται συνέρρευσαν ἔκπληκτοι. Ὁ Βοαζολῆς, πάσχων ἤδη ὑπὸ τῆς ναυτίας, προσέβλεπε τὸν φίλον του ἠλιθίως.

— Ὁμίλησε λοιπὸν καὶ σύ! ἔκραξεν ὁ μηχανικὸς ἀποτεινόμενος πρὸς αὐτόν· εἰξεύρεις ἀγγλικὰς φράσεις, δύνασαι νὰ ἐκφρασθῇς.

— Give me some bread, some plum pudding (δός μοι ὀλίγον ψωμὶ, ὀλίγην πουδίγκαν)... ἐτραύλισεν ὁ ἀτυχὴς Βοαζολῆς.

Καὶ μετὰ τοῦτο ἠναγκάσθη νὰ καταβῇ σπεύδων εἰς τὴν θέσιν του.

— Ὁ πλοίαρχος, ποῦ εἶνε ὁ πλοίαρχος; ἐπανελάμβανεν ὁ Πινσών.

Καὶ χωρὶς νὰ προσέξῃ εἰς τὸν σάλον κλονούμενος ἐκ δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερὰ, ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ, ἐκ τῶν ἔμπροσθεν πρὸς τὰ ὄπισθεν, ὁ μηχανικὸς ὥρμησε πρὸς τὸν πλοίαρχον, ὃν εἶχε διακρίνει ἐπὶ τέλους.

[Ἕπεται συνέχεια]

Κατ' ἐπίσημον ἀπογραφὴν, δημοσιευθεῖσαν διαταγῇ τοῦ σὶρ Καρόλου Δίλκε, οἱ καθ' ὅλον τὸ βρετανικὸν Κράτος ἐκλογεῖς, ἀνέρχονται εἰς 3,134,801, ἐξ ὧν 2,591,402 ἀνήκουσιν εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Οὐαλλίαν, 228,278 εἰς τὴν Ἰρλανδίαν καὶ 315,121 εἰς τὴν Σκωτίαν.

ΚΑΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

[Ἐκ τῶν τοῦ Ἑρβέρτου Σπένσερ].

Σπουδαιολογοῦντες ἀποροῦμεν διατί, ἐνῷ καὶ ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος τῶν τέκνων ἡμῶν, ὡς καὶ τὸ ἠθικὸν κέρδος ἢ ἡ ἠθικὴ ζημία αὐτῶν, ἐξαρτῶνται ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἀνατροφῆς των, εἰσέτι δὲν εἰσήχθη ἐν τοῖς σχολείοις ἡ περὶ τῶν εἰρημένων πραγμάτων διδασκαλία. Δὲν εἶνε ἀρά γε τερατῶδες τὸ νὰ ἐγκαταλιμπάνεται ἡ τύχη ὁλοκλήρου γενεᾶς εἰς ἕξεις ἀνοήτους, εἰς πατρικὰς ἢ μητρικὰς ἰδιοτροπίας, εἰς ὑπαγορεύσεις τροφῶν καὶ εἰς παραινέσεις γραϊδίων; Τὸν ἀποφασίσαντα νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὸ ἐμπόριον ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ἀριθμητικῆς θὰ ἐμεμφόμεθα βεβαίως ὡς ἀνόητον, προβλέποντες τὴν καταστροφήν του, καὶ ἠθέλαμεν μάλιστα ἐκπλαγῆ ἐπὶ τῇ αὐθαδείᾳ του· ὡσαύτως ἠθέλαμεν λυπηθῆ τὸν νοσοῦντα, ἂν ἐβλέπομεν τινὰ, μὴ σπουδάσαντα τὴν ἀνατομίαν, λαμβάνοντα ἀνὰ χεῖρας τὴν χειρουργικὴν μάχαιραν διὰ νὰ ἐκτελέσῃ χειρουργικὴν ἐργασίαν. Καὶ ὅμως πόσοι τῶν γονέων ἀναδέχονται τὸ δυσχερέστατον ἔργον ν' ἀναθρέψωσι τὰ τέκνα αὐτῶν, χωρὶς ποτε νὰ ἐπιμεληθῶσι νὰ μάθωσι τὰς ἀρχὰς τῆς φυσικῆς, διανοητικῆς καὶ ἠθικῆς ἀγωγῆς, τὰς ὁποίας ὤφειλον νὰ λάβωσιν ὡς ὁδηγόν· τοῦτο δὲ δὲν μᾶς προξενεῖ τὴν ἐλαχίστην ἔκπληξιν ἀπέναντι πατέρων τοιούτων, καὶ τὸν ἐλάχιστον οἶκτον ἀπέναντι τέκνων, θυμάτων τῶν ἑαυτῶν γονέων.

Μυριάδες ὄντων ἀνθρωπίνων, φονευομένων, ἑκατοντάδες μυριάδων ἐπιζώντων διὰ νὰ βιώσωσιν ἐν ἀμφιβόλῳ ὑγείᾳ, ἑκατομμύρια αὐξάνοντα ἐν εὐρωστίᾳ μετριωτέρᾳ τῆς ὁποίας ἔπρεπε νὰ ἔχωσι, παρέχουσιν ἡμῖν ἰδέαν τοῦ κακοῦ τοῦ ὁποίου γίνονται παραίτιοι γονεῖς, ἀγνοοῦντες τοὺς νόμους τῆς ζωῆς. Συλλογίσθητι, ὅτι ὁ τρόπος τῆς ἀνατροφῆς τῶν παίδων ἐπενεργεῖ, εἴτε καλῶς, εἴτε κακῶς, ἐπὶ σύμπαντος τοῦ μέλλοντος αὐτῶν, μυριάκις δὲ ἠμπορεῖς ν' ἀπατηθῇς περὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ τρόπου αὐτοῦ, καὶ ἅπαξ μόνον νὰ μὴν ἀπατηθῇς, καὶ, μετὰ τὸν συλλογισμὸν τοῦτον, καταμέτρησον τὴν ἔκτασιν τῶν ἀπείρων δυστυχημάτων, τῶν εἰσαγομένων ἐν τῷ κόσμῳ, ἕνεκα τοῦ ἡμετέρου ὑψοκινδύνου καὶ ἀπερισκέπτου συστήματος ἀγωγῆς. Ἐπιτρέπομεν εἰς μικρὸν παιδίον νὰ φορέσῃ φόρεμα κοντὸν, λεπτὸν καὶ ἐλαφρὸν, καὶ, οὕτω ἐνδεδυμένον, νὰ ὑπάγῃ νὰ παίξῃ ἐν ὑπαίθρῳ, ῥιγῶν ἐκ τοῦ ψύχους· ἡ ἀπόφασίς μας αὕτη θὰ ἔχῃ βεβαίως τὰ ἀποτελέσματά της ἐφ' ὅλης αὐτοῦ τῆς ζωῆς, εἴτε ἕνεκα νοσήματος, εἴτε ἕνεκα ἐξασθενήσεως τοῦ σώματος. Τὸ ὀλιγώτερον τὸ ὁποῖον ἠμπορεῖ νὰ πάθῃ εἶνε τὸ νὰ μὴ δυνηθῇ νὰ διατηρήσῃ ὅλην τὴν εὐρωστίαν του μέχρι τῆς ἐνηλικιώσεώς του, καὶ ἐντεῦθεν νὰ προέλθωσι προσκόμματα εἴς τε τὴν πρόοδόν του καὶ τὴν εὐημερίαν του. Ὅταν τὰ παιδία ὑποβάλωνται εἰς σύστημα τροφῆς μὴ ποικίλης, ἢ μὴ θρεπτικῆς, θὰ αἰσθάνωνται τὰ ἀποτελέσματα τῆς τοιαύτης ἐλλείψεως μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς τῆς ζωῆς των, καὶ ἡ δραστηριότης αὐτῶν, εἴτε ἄῤῥενα εἶνε, εἴτε θήλεα, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον θὰ ἐλαττωθῇ. Ἀπαγορεύομεν εἰς αὐτὰ νὰ παίζωσι θορυβωδῶς, καὶ ἕνεκα τῆς ἐλαῤῥᾶς ἐνδυμασίας των, τὰ παρεμποδίζομεν νὰ ἐξέρχωνται ἐν ὥρᾳ ψύχους, πείθομεν δὲ αὐτὰ νὰ ἀποφεύγωσι τὴν χρῆσιν τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ὑγείας, διὼν ἐπροικίσθησαν ὑπὸ τῆς φύσεως, ὅταν δὲ καταντήσωσιν ἀδύνατα καὶ νοσηρὰ, τὰ ταλαντίζομεν ὡς ἀτυχῆ πλάσματα τῆς θείας προνοίας, ὑποβαλούσης αὐτὰ εἰς τοιαύτην δοκιμασίαν! Τὸ χάος, τὸ ἐπικρατοῦν εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν γονέων, ὡς καὶ παντὸς ἄλλου, παρακινεῖ αὐτοὺς νὰ ὑποθέτωσιν ὅτι τὰ ἀποτελέσματα δὲν ἔχουσιν αἰτίαν, ἢ, ἂν ἔχωσιν, ἡ αἰτία αὕτη εἶνε ὑπερφυσική. Συμβαίνει, ἐνίοτε, ἡ ζητουμένη αἰτία νὰ εἶνε κληρονομική, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αὕτη ἔγκειται ἐν τῇ παραλόγῳ πρακτικῇ ἀγωγῇ τῶν παίδων. Ἡ εὐθύνη τοσούτων ἀλγηδόνων, τοσαύτης ἐξασθενήσεως, τοσαύτης καταπτώσεως, ἐπιβαρύνει, γενικῶς, τοὺς γονεῖς. Αὐτοὶ ἔχουσι τὸ καθῆκον νὰ ἐλέγχωσι, κατὰ πᾶσαν ὥραν καὶ στιγμὴν, πᾶν τὸ ἀναγόμενον εἰς τὴν ὕπαρξιν τῶν ἰδίων τέκνων, ἕνεκα ὅμως ἀπανθρώπου κουφότητος, παραμελοῦσι τὴν γνῶσιν τῶν νόμων τῆς ζωϊκῆς ἀναπτύξεως, τοὺς ὁποίους ἀδιακόπως παραβιάζουσι διὰ τῶν διαταγῶν καὶ τῶν ἀπαγορεύσεων αὐτῶν. Ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ διατελοῦντες τῶν κυριωτέρων φυσιολογικῶν νόμων, ὑποσκάπτουσιν, ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ, τὴν κρᾶσιν τῶν τέκνων των, καὶ, ἐκ προαιρέσεως, καταδικάζουσιν αὐτὰ εἰς τὴν νόσον καὶ εἰς τὸν πρόωρον θάνατον, καὶ θυσιάζουσιν οὕτω, ὄχι μόνον τὰ ἴδια αὐτῶν τέκνα, ἀλλὰ καὶ τοὺς διαδόχους αὐτῶν.

Τὰ ὀλέθρια τῆς ἀμαθείας ἀποτελέσματα ἐκδηλοῦνται μέγιστα ἐπίσης εἰς τὴν ἠθικὴν ἀγωγὴν, ὡς καὶ εἰς τὴν φυσικήν. Παρατηρήσατε τὴν νέαν ἐκείνην μητέρα, καὶ μελετήσατε τὴν ὁρισθεῖσαν παρ' αὐτῆς τάξιν, ἐν τῷ δωματίῳ τῆς τροφοῦ τῶν τέκνων της. Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, ἡ μήτηρ αὕτη ἐκάθητο εἰς τὰ θρανία τοῦ σχολείου, ὅπου τῆς ἐσκότιζαν τὸν νοῦν μὲ ὀνόματα καὶ χρονολογίας, ἡ δὲ δύναμις τῆς σκέψεώς της ἐξησκεῖτο ἐλάχιστον. Ἐκεῖ δὲν ἔδωκαν εἰς αὐτὴν τὴν παραμικρὰν ἰδέαν τοῦ τρόπου τοῦ φέρεσθαι πρὸς μίαν νεογνὸν διάνοιαν. Ἐκεῖ ἡ ἀγωγὴ τὴν ὁποίαν ἀπέκτησεν, ἡ πειθαρχία, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπεβλήθη, δὲν ἦτο διόλου κατάλληλος νὰ διαμορφώσῃ οὕτω αὐτὴν, ὥστε, μόνη της νὰ δύναται ν' ἀνακαλύψῃ τὸν τρόπον αὐτόν. Τὰ ἑπόμενα ἔτη ἀφιερώθη εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς μουσικῆς καὶ τῶν κεντημάτων, εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν μυθιστορημάτων καὶ εἰς τὰς διασκεδάσεις τοῦ κόσμου. Δὲν εὑρέθη ὅμως ἄνθρωπος νὰ προκαλέσῃ τὴν προσοχὴν τῆς γυναικὸς αὐτῆς, πώποτε, εἰς τὰ μητρικὰ καθήκοντα καὶ εἰς τὴν βαρεῖαν εὐθύνην τὴν ὁποίαν θὰ ἀναλάβῃ νυμφευ-

ομένη, ὅπως οὕτω ἀποκτήσῃ τὴν βάσιμον ἐκείνην νοερὰν ἀνάπτυξιν, ἥτις ἤθελε τὴν προετοιμάσει νὰ ὑποφέρῃ τὸ βάρος τῆς τοιαύτης εὐθύνης. Προσβλέψατε λοιπὸν τώρα πρὸς αὐτὴν, καὶ εἴδατέ την δυσχεραίνουσαν ἀπέναντι τοῦ ἐκτυλισσομένου χαρακτῆρος τοῦ παιδός της, τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὁποίου ἡ φύσις εἰς αὐτὴν καὶ μόνην ἐνεπιστεύθη. Προσέξατε, καὶ θ' ἀνακαλύψετε τὴν παχυλὴν αὐτῆς ἀμάθειαν περὶ ὅλα τὰ φαινόμενα, τὰ ἐνασχολοῦντα αὐτὴν, θὰ πεισθῆτε δὲ πόσον τυφλῶς ἐπιλαμβάνεται πραγμάτων, περὶ τῶν ὁποίων οὐδεμίαν ἔχει βεβαίαν πεποίθησιν, καὶ θὰ ὁμολογήσετε ὅτι ἡ τοιαύτη μήτηρ στερεῖται τῆς ὑψίστης τῶν ἐπιστημῶν! Ἡ γυνὴ αὐτὴ δὲν γνωρίζει τὸ ἐλάχιστον περὶ τῆς φύσεως τῶν συγκινήσεων, περὶ τῆς διεπούσης τὴν ἐξέλιξιν αὐτῶν τάξεως, περὶ τοῦ ὡρισμένου ἐκείνου σημείου ὅπου αἱ συγκινήσεις παύουσι νὰ εἶνε σωτήριοι, καὶ ἀρχίζουσι νὰ γίνωνται ἐπιβλαβεῖς. Νομίζει δὲ ὅτι ὑπάρχουσιν αἰσθήματα *ἀπολύτως* κακὰ, ὅπερ ψευδέστατον, καὶ αἰσθήματα προσέτι *ἀπολύτως* καλὰ, μέχρις οἱουδήποτε βαθμοῦ καὶ ἂν φθάσωσιν, ἐνῷ καὶ τοῦτο εἶνε ἐπίσης πλάνη. Ἀγνοοῦσα ποῖον ἐνώπιόν της ἔχει ὀργανισμὸν, ἔτι μᾶλλον ἀγνοεῖ τὴν ἐπιῤῥοὴν τὴν ὁποίαν δύναται νὰ ἐξασκήσῃ ἐπὶ τοιούτου ὀργανισμοῦ οὗτος ἢ ἐκεῖνος ὁ τρόπος τῆς μεταχειρίσεως. Καὶ ὑπάρχουσιν, ἄρά γε, ἄλλα πράγματα, τοσοῦτο ἀναπόδραστα, ὅσον τὰ καταστρεπτικὰ ἀποτελέσματα εἰς τὰ ὁποῖα καθεκάστην παρευρισκόμεθα μάρτυρες αὐτόπται; Ἀμαθὴς τῶν διανοητικῶν φαινομένων, διότι τὰ ἀγνοεῖ, δὲν εἶνε εἰς κατάστασιν ν' ἀνακαλύψῃ τὰς αἰτίας καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν. Ἡ μεσολάβησίς της λοιπὸν ἀποβαίνει πολλάκις ἐπιβλαβεστέρα τῆς ἀπολύτου ἀπουσίας αὐτῆς. Στενοχωροῦσα, κατὰ πᾶσαν στιγμὴν, τὴν κανονικὴν καὶ εὐεργετικὴν πορείαν τῶν δυνάμεων τοῦ παιδὸς, παραβλάπτει τοιουτοτρόπως τὴν εὐεξίαν του, τὸ μέλλον του, καὶ διαφθείρει τὸν χαρακτῆρά του, ὡς ἐπίσης διαφθείρει καὶ τὸν ἰδικόν της, καὶ ἀποξενοῦται τῆς ἀγάπης αὐτοῦ. Ἀναγκαζομένη ὑπὸ τοῦ φόβου, ὑπὸ τοῦ συμφέροντος καὶ ὑπὸ τῆς ἀγοῤῥοχίας, διευθύνει τὰς διαθέσεις τοῦ παιδίου πρὸς τὰς πράξεις ἐκείνας, εἰς τὰς ὁποίας νομίζει ὠφελιμώτερον νὰ ἐνθαρρύνῃ αὐτὸ, οὐδόλως δὲ φροντίζει περὶ τοῦ αἰτίου ἐξ οὗ αὐτὸ ὁρμᾶται, καὶ εὐχαριστεῖται κατορθοῦσα ὅπως ἡ ἐξωτερικὴ πρᾶξις συμφωνήσῃ πρὸς τὴν νομιζομένην ἀγαθοποιὸν αὐτῆς ἰδέαν, οὕτω δὲ ἀντὶ αἰσθημάτων εὐγενῶν, ἀναπτύσσει τὴν ὑπόκρισιν, τὴν νωθρείαν καὶ τὸν ἐγωϊσμόν. Καὶ, ἐνῷ φαίνεται πρὸς τὸ τέκνον της ὡς ἐξουσιάζουσα ἑαυτὴν, αὐτὴ τὸ ἐπιπλήττει διὰ πράγματα, ἕνεκα τῶν ὁποίων δὲν εἶνε ἄξιον ἐπιπλήξεως, καὶ ἐνῷ φαίνεται εἰλικρινὴς πρὸς αὐτὸ, τοῦ δίδει πάντοτε τὸ παράδειγμα τοῦ ψεύδους, ἀπαγγέλλουσα κατ' αὐτοῦ ἀπειλὰς τὰς ὁποίας οὐδόλως ἐκτελεῖ. Καὶ ὅμως, ἀγνοεῖ ὁλοτελῶς τὴν ἀλήθειαν ὅτι, τόσον ἐν τῷ κοιτῶνι τῆς τροφοῦ, ὡς καὶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ μόνη σωτήριος διδασκαλία εἶνε ἡ πεῖρα τῶν καλῶν ἢ κακῶν, εὐαρέστων ἢ δυσαρέστων, συνεπειῶν, τῶν πηγαζουσῶν φυσικῶς ἐκ τῶν ἰδίων ἡμῶν πράξεων. Ἀφώτιστος πάσης θεωρίας, ἀνίκανος νὰ αὐτοδιοικηθῇ ἐκ τῆς παρατηρήσεως τῶν κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ παιδὸς ἐκτυλισσομένων συμβεβηκότων, ἡ νέα αὕτη μήτηρ ἀκολουθεῖ, ἀσυλλογίστως καὶ ὀλεθρίως, μόνον καὶ μόνον, τὰς στιγμιαίας αὐτῆς ὁρμάς.

Μὴ δὲ, καὶ αὐτὴ ἡ νοερὰ ἀγωγὴ, δὲν διευθύνεται ἀπαραλλάκτως ὡς τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν φυσικήν; Ἂν παραδέχεσαι ὅτι ὁ ἀνθρώπινος νοῦς διέπεται ὑπὸ νόμων, καὶ ὅτι ἡ ἐξέλιξις τῆς διανοίας τοῦ παιδὸς εἶνε σύμφωνος μὲ τοὺς νόμους αὐτοὺς, θὰ συμπεράνῃς βεβαίως ὅτι ἡ ἀγωγὴ δὲν δύναται νὰ διευθυνθῇ καλῶς, ἄνευ τῆς γνώσεως τῶν τοιούτων νόμων. Παραλογισμὸς ὅμως θὰ εἶνε, ἂν ὑποθέσῃς ὅτι δύνασαι νὰ κανονίσῃς τὸν σχηματισμὸν καὶ τὴν ἀλληλουχίαν τῶν ἰδεῶν, χωρὶς προηγουμένως νὰ μάθῃς πῶς αἱ ἰδέαι σχηματίζονται. Πῶς λοιπὸν, ὡς σήμερον ἐνεργεῖται ἡ διδασκαλία, δύναται νὰ διαφέρῃ τῆς πρεπούσης καὶ ἐπιθυμητῆς διδασκαλίας, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχουσι σχεδὸν διόλου γονεῖς, εὐάριθμοι δὲ εἶνε οἱ διδάσκαλοι, οἱ γνωρίζοντες τὴν ψυχολογίαν! Ὅθεν ἠμποροῦμεν νὰ συμπεράνωμεν ὅτι τὸ σημερινὸν σύστημα τῆς διδασκαλίας εἶνε ἐλαττωματικώτατον, καὶ κατ' οὐσίαν καὶ κατὰ τύπους, διότι, ἐνῷ τὸ σύστημα αὐτὸ παρασιωπᾷ τὰ οὐσιωδέστερα τῶν πραγμάτων, τὸ πνεῦμα ὑποχρεοῦται εἰς πᾶν ὅ,τι τοῦ εἶνε κακὸν, καὶ ὑποχρεοῦται δι' ἔτι κακωτέρας μεθόδου. Ὑπὸ τὸ κράτος τῆς μᾶλλον περιωρισμένης ἰδέας ὅτι ἐν τοῖς βιβλίοις ἔγκειται ὁλόκληρος ἡ ἀγωγὴ, οἱ γονεῖς βάλλουσιν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ παιδὸς τὸ ἀλφαβητάριον λίαν πρωΐμως. Οἱ διευθύνοντες δὲ τὴν ἀγωγήν μας, ἀρνούμενοι τὴν ἀλήθειαν ὅτι ἡ χρῆσις τῶν βιβλίων εἶνε μέσον συμπληρωματικὸν, καὶ ὅτι ἡ δι' αὐτῶν ἀποκτωμένη μάθησις εἶνε ἔμμεσος, ἐν ἐλλείψει τῆς ἀμέσου—μέσον τοῦ ὁρᾷν διὰ ξένων ὀφθαλμῶν, ὅταν δὲν δυνάμεθα νὰ βλέπωμεν διὰ τῶν ἰδίων—εἶνε πάντοτε πρόθυμοι νὰ μᾶς προσφέρωσι τὰ πράγματα διὰ δευτέρας χειρὸς, ἀντὶ νὰ μᾶς εὐκολύνωσι τὴν διὰ πρώτης χειρὸς ἀπόκτησιν αὐτῶν. Μὴ ἐννοοῦντες δὲ τὴν ἀνεκτίμητον ἀξίαν τῆς αὐτομάτου ταύτης ἀγωγῆς, ἥτις εἶνε προϊὸν τῶν πρώτων ἡμῶν ἐτῶν, καὶ τυφλώττοντες ἀπέναντι τῆς ἀεννάου παρατηρήσεως εἰς τὴν ὁποίαν ὁ παῖς ἀφοσιοῦται, καὶ ἥτις, ἀντὶ νὰ παραγνωρίζηται καὶ νὰ παρεμποδίζηται, πρέπει ἐπιμελῶς νὰ βοηθῆται, καὶ ἐπὶ τὸ ἀκριβέστερον καὶ τὸ πληρέστερον νὰ τελειοποιῆται, ἐπιμένουσι νὰ προσηλόνωσι τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸν νοῦν του εἰς ἰδέας ἀκαταλήπτους καὶ εἰς πράγματα προξενοῦντα ἀποστροφὴν, ἐν τῇ τοιαύτῃ τοῦ βίου ἡλικίᾳ. Κυριευόμενοι δὲ ὑπὸ τῆς δεισιδαιμονίας ταύτης, τῆς ὁδηγού-

σης εἰς τὴν λατρείαν τῶν συμβόλων τῆς ἐπιστήμης, ἀντὶ τῆς ἐπιστήμης αὐτῆς, ἀμβλυωποῦσιν ἀπέναντι τῆς ἀληθείας ὅτι τότε μόνον πρέπει ν' ἀνοιχθῶσιν ἐν τοῖς βιβλίοις νέαι πηγαὶ γνώσεων, ὅταν πλησιάσωσι νὰ ἐξαντληθῶσιν αἱ ἀποβλέπουσαι τὰ πράγματα τῆς οἰκίας, τῆς ὁδοῦ καὶ τοῦ κήπου, καὶ κατανοηθῶσιν αἱ παρακολουθοῦσαι αὐτὰ ἐνέργειαι, καὶ τοῦτο, ὄχι μόνον διότι ἡ ἄμεσος γνῶσις εἶνε προτιμητέα τῆς ἐμμέσου, ἀλλὰ καὶ διότι αἱ ἐν τοῖς βιβλίοις λέξεις δὲν ἠμποροῦν νὰ γεννήσωσιν εἰμὴ ἀναλόγους τῆς ἀποκτηθείσης πείρας τῶν πραγμάτων ἰδέας. Σημείωσον ἔπειτα ὅτι ἡ τυπικὴ αὐτὴ διδασκαλία ἀρχίζει λίαν ταχέως, διευθύνεται δὲ, παραβλεπομένων τῶν νόμων τῆς νοερᾶς ἀναπτύξεως. Ἡ διάνοια ἡμῶν βαδίζει ἐκ τῶν συγκεκριμένων εἰς τὰ ἀφῃρημένα. Τῆς ἀληθείας ταύτης περιφρονουμένης, αἱ θεωρητικαὶ μελέται προτάσσονται, ὡς ἡ τῆς γραμματικῆς, ἥτις ἔπρεπε νὰ εἶνε ἡ ἐσχάτη τῶν σπουδῶν. Ἡ πολιτικὴ γεωγραφία, νεκρὰ καὶ ἀνωφελὴς εἰς τὸ παιδίον μάθησις ἔπρεπε ν' ἀποτελῇ παράρτημα τῆς κοινωνιολογίας, καὶ ὅμως ἡ διδασκαλία της ἀρχίζει πρωϊρώτατα, ἐνῷ ἡ κυριολεκτικῶς λεγομένη γεωγραφία, πρᾶγμα εὐνόητον καὶ εὐχάριστον εἰς τὴν τρυφερὰν ἡλικίαν, εἶνε σχεδὸν παρημελημένη. Καὶ, δύναταί τις εἰπεῖν, ὅλα τὰ εἰς τὰ παιδία διδασκόμενα μαθήματα κατατάσσονται ἀνωμάλως. Ὁρισμοὶ, κανόνες καὶ ἀρχαὶ προπορεύονται, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ ἔπωνται, ν' ἀποκαλύπτωνται δὲ εἰς τὸ πνεῦμα αὐτῶν ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ὡς ἔπρεπε φυσικῶς νὰ γίνεται, κατὰ τὰς περιστάσεις ἑκάστοτε. Μεθ' ὅλα ταῦτα, ὡς ἐπίμετρον τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ἡμῶν συστήματος, τάσσεται, ἐπὶ τέλους, ἡ διδασκαλία τῆς καθ' ἕξιν ἀπομνημονεύσεως, ἥτις θυσιάζει τὸ πνεῦμα ὑπὲρ τοῦ γράμματος. Τελοσπάντων οἱ διδάσκαλοι ἀμβλύνουσι τὰς ἀντιλήψεις τῆς νέας ἡλικίας διὰ τῆς φροντίδος τὴν ὁποίαν ἔχουσι νὰ ἀνθίστανται κατὰ τῆς φύσεως, καὶ νὰ βιάζωσι τὴν προσοχὴν τοῦ μαθητοῦ νὰ στρέφεται πάντοτε πρὸς τὰ βιβλία. Θέλοντες δὲ νὰ κατορθώσωσιν ὅπως εἰσέλθωσιν εἰς τὸν νοῦν του πράγματα τὰ ὁποῖα δὲν δύναται νὰ δεχθῇ, καὶ νὰ τοῦ παραστήσωσι, πρὸ τῶν πραγμάτων, τὴν γενικὴν αὐτῶν ἰδέαν, συγχύζουσι τὸ πνεῦμά του, καὶ μεταβάλλουσιν αὐτὸν εἰς δοχεῖον ἰδεῶν ἀλλοτρίων, ἀντὶ νὰ δημιουργήσωσιν αὐτὸν ἐρευνητὴν δραστήριον παντὸς πράγματος καὶ πάσης ἰδέας. Τοιουτοτρόπως τὸ ἀποτέλεσμα δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶνε ἄλλο παρὰ ὀλίγισται διάνοιαι νὰ κατασταθῶσιν ὅσον ἔπρεπε γόνιμοι. Μετὰ τὰς ἐξετάσεις δὲ τὰ βιβλία τίθενται κατὰ μέρος. Αἱ ἀποκτηθεῖσαι γνώσεις, διὰ τὴν ἔλλειψιν ὀργανώσεως καὶ τακτοποιήσεως, ἀπόλλυνται ταχύτατα, καὶ ὅ,τι ἐξ αὐτῶν μείνει, διατελεῖ σχεδὸν πάντοτε εἰς κατάστασιν ἀδρανῆ, διότι δὲν ἐκαλλιεργήθη ἡ τέχνη τῆς τῶν γνώσεων ἐφαρμογῆς, καὶ δὲν ἀνεπτύχθη ἡ δύναμις τοῦ παρατηρεῖν μετ' ἀκριβείας καὶ τοῦ οἰκοθεν σκέπτεσθαι. Πρόσθες δὲ εἰς ταῦτα ὅτι, ἐνῷ πολλὰ τῶν διδαχθέντων πραγμάτων μικρὰν σχετικῶς ἔχουσιν ἀξίαν, πλῆθος ἄλλων γνώσεων, σπουδαιοτάτων, ἠμελήθη ὁλοτελῶς.

Τὰ πράγματα λοιπὸν εἶνε τοιαῦτα ὥστε δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ἐκ τῶν προτέρων οὕτω πως: Ἡ φυσικὴ, ἠθικὴ καὶ διανοητικὴ ἀγωγὴ τῆς νεότητος εἶνε οἰκτρῶς ἐλαττωματικὴ, καὶ, κατὰ μέγα μέρος, εἶνε τοιαύτη, διότι οἱ γονεῖς ἀγνοοῦσι τὴν ἐπιστήμην ἥτις, μόνη, δύναται νὰ φωτίσῃ αὐτοὺς εἰς τὸ ἔργον τοῦτο. Τί δὲ νὰ περιμένωμεν, ὅταν βλέπωμεν ἀναλαμβάνοντας τὴν λύσιν τοῦ δυσκολωτέρου τῶν ζητημάτων ἀνθρώπους μὴ φανταστθέντας κἄν ποτε νὰ μάθωσι τὰς ἀρχὰς ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ λύσις αὕτη στηρίζεται; Μαθητεία μακρὰ εἶνε ἀναγκαία πρὸς κατασκευὴν ὑποδήματος, πρὸς οἰκοδόμησιν οἰκίας, πρὸς κίνησιν πλοίου, πρὸς διεύθυνσιν ἀτμομηχανῆς. Τίς λοιπὸν δύναται νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἡ σωματικὴ καὶ διανοητικὴ ἀνάπτυξις ἑνὸς ἀνθρωπίνου ὄντος εἶνε συγκριτικῶς πρᾶγμα τόσον ἁπλοῦν, ὥστε ὁ τυχὼν νὰ δυνηθῇ νὰ διοικήσῃ αὐτὴν, ἄνευ προηγουμένης μελέτης; Ἂν ὀρθῶς συλλογιζώμεθα ὅτι ἡ διεξαγωγὴ τῆς τοιαύτης ἀναπτύξεως εἶνε ἡ πολυπλοκωτέρα τῶν φυσικῶν ἀναπτύξεων, καὶ ὅτι τὸ καθῆκον τῆς πρὸς αὐτὴν ὀφειλομένης βοηθείας εἶνε μέγα καὶ δυσβάστακτον, δὲν εἶνε ἀφροσύνη νὰ μὴ προπαρασκευάζωμεν τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ μεγίστου τούτου καθήκοντος; Ἡ τοιαύτη λοιπὸν προπαρασκευὴ εἶνε ἀναπόφευκτος καὶ ἀπολύτως ἀναγκαία, ἀπέναντι πάσης θυσίας. Πατὴρ, ὁδηγηθεὶς ὑπὸ ἀρχῶν ἐσφαλμένων, τὰς ὁποίας ἀνεξετάστως ἠσπάσθη, ὅταν ἀπολέσῃ τὴν ἀγάπην τῶν τέκνων του, διότι διὰ τῆς μεγάλης του αὐστηρότητος ὤθησεν αὐτὰ εἰς τὴν κατ' αὐτοῦ ἀνυποταξίαν καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν αὐτῶν καταστροφὴν, γενόμενος διὰ τοῦτο δυστυχὴς, θὰ εἶνε εἰς κατάστασιν νὰ σκεφθῇ ὅτι ἡ μελέτη τῆς ἠθολογίας θὰ ἀπέβαινεν εἰς αὐτὸν ὠφελιμωτέρα τῆς μελέτης τοῦ ἀρίστου τῶν ἀρχαίων ποιητῶν. Μήτηρ, θρηνοῦσα τὸ τέκνον της, ἀποβιῶσαν ἕνεκα ἐξανθηματικοῦ πυρετοῦ, καὶ παρὰ ἰατροῦ εἰλικρινοῦς ἀκούουσα ὅ,τι καὶ αὐτὴ ἡ ἰδία ὑποπτεύει ἤδη, δηλαδὴ ὅτι τὸ τέκνον της ἤθελε σωθῇ, ἂν ἡ σωματικὴ αὐτοῦ κατάστασις δὲν ἦτον ἐξηντλημένη, ὡς ἐκ τῆς καταχρήσεως τῆς μελέτης, μικρὰν βεβαίως εὑρίσκει παρηγορίαν, ἀπέναντι τῆς θλίψεως καὶ τῆς τύψεως τοῦ συνειδότος, ἐν τῇ ἀναμνήσει ὅτι τὸ τέκνον της ἐγνώριζε ν' ἀναγινώσκῃ τὸν Δάντην Ἰταλιστί.

Ὀρθότατα εἶπεν ὁ λόρδος Βόλινβρωκ· «Πᾶσα σπουδὴ, μὴ τείνουσα ἀμέσως ἢ ἐμμέσως πρὸς βελτίωσιν ἡμῶν ὡς ἀνθρώπων καὶ πολιτῶν, οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ εἶδός τι εὐφυοῦς καὶ τερπνῆς νωθρότητος».

Ἀκρόασις

ΠΑΡΑ ΤΩι ΜΙΚΑΔΩι ΤΗΣ ΙΑΠΩΝΙΑΣ

[Ἐκ τῆς περιηγήσεως τοῦ βαρώνου Hübner].

Ἡ παρὰ τῷ Μικάδῳ[1] ἀκρόασίς μου, ὁρισθεῖσα διὰ σήμερον, ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς πολλὰς μεταξὺ τοῦ κ. Satow καὶ τοῦ Ἰουκούρα συνδιαλέξεις. Κοινοποιηθέντων μοι τῶν λόγων, οὓς ἔμελλε νὰ μοὶ ἀπευθύνῃ ὁ αὐτοκράτωρ, ἐδέησε νὰ δώσω κἀγὼ τὴν ἀπάντησίν μου. Ὡσαύτως μοὶ ἐνεχειρίσθη διάγραμμα τοῦ περιπτέρου, ἐν ᾧ ἔμελλε νὰ γείνῃ ἡ ἀκρόασις, καὶ ἔνθα δείκνυται ὁ θρόνος καὶ αἱ θέσεις, ἃς ἕκαστος ἐξ ἡμῶν ὤφειλε νὰ καταλάβῃ.

Ἡ ἐθιμοτυπία τῆς ὑποδοχῆς εἶχε κανονισθῆ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς προηγουμένης ἀκροάσεως, ἧς ἔτυχεν ὁ κ. Seward, ἄλλοτε ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Τὴν πρωΐαν λοιπὸν θαλαμηπόλος τις ἦλθε ζητῶν ἡμᾶς ἐντὸς εἴδους ὀχήματος, κατασκευασθέντος ἐν Hong-Kong, τοῦ μόνου ἴσως ὑπάρχοντος, καθόσον ἡ τῶν ἁμαξῶν χρῆσις διατελεῖ ἄγνωστος τῇ αὐτοκρατορικῇ αὐλῇ. Ὁ Μικάδος οὐδέποτε ἐξέρχεται[2].

Τὴν μεσημβρίαν ὁ κ. Adams, ὁ κ. Satow καὶ ἐγὼ κατήλθομεν τῆς Πρεσβείας, διευθυνόμενοι εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν μέγαρον, ἡγουμένων καὶ ἀκολουθούντων τῶν Ἄγγλων ἀξιωματικῶν ἐφίππων, καὶ εἰκοσάδος τινὸς ἱππέων Ἰαπώνων. Οἱ bettes[3] ἔτρεχον πεζῇ πλησίον τῶν θυρίδων τῆς ἁμάξης. Ἡ τὸ προάστειον τοῦ *Τακαράβα* ἐκ τῆς αὐτοκρατορικῆς ἐπαύλεως χωρίζουσα ἀπόστασις εἶνε τεσσάρων περίπου μιλίων. Καθ' ὅλην τὴν πορείαν ἡμῶν, αἱ ἐγκάρσιοι ὁδοὶ εἶχον ἀπαγορευθῆ εἰς τοὺς διαβάτας διὰ σχοινίων. Κατὰ μικρὰ διαστήματα εἶχον τοποθετηθῆ σκοποὶ, ἐκ δὲ τῶν φυλακείων παρουσίαζον ὅπλα. Πυκνὸν πλῆθος, ἀδιάφορον μὲν ἀλλὰ περίεργον, συνωθεῖτο ὄπισθεν τῶν σχοινίων.

Φθάσαντες εἰς τὴν θύραν τοῦ πρώτου περιβόλου εὕρομεν στρατὸν ὑπὸ τὰ ὅπλα, ὡς καὶ εἰς τὴν δευτέραν θύραν καὶ πρὸ τῆς ἐπαύλεως. Οἱ στρατιῶται οὗτοι, ὡπλισμένοι καὶ ἐν μέρει ἐνδεδυμένοι εὐρωπαϊστὶ, εἶχον μὲν εὐάρεστον ὄψιν προέδιδον ὅμως οὐ σμικρὰν στενοχωρίαν ἐπὶ τῇ μεταμορφώσει αὐτῶν ταύτῃ, ἐνῷ τοὐναντίον οἱ *γιακουνίνοι* καὶ ἄλλοι ἱππεῖς τῆς στρατιωτικῆς καὶ πολιτικῆς ὑπηρεσίας, οἱ φέροντες τὰς ἐνδυμασίας καὶ τὰ ὅπλα τῆς χώρας, παρίστανον ἐπιβλητικὸν καὶ ὄντως ὡραῖον θέαμα. Διελθόντες διὰ τῆς τελευταίας γεφύρας τῆς ζεωγνυούσης τὴν μεγάλην τάφρον τῆς ἐπαύλεως, κατέβημεν τῆς ἁμάξης καὶ ὡδηγήθημεν εἰς τὴν ἐλαιάτερον κῆπον τοῦ *Μικάδο*, οὗτινος ἡ εἴσοδος τυγχάνει ἀπηγορευμένη εἰς τοὺς θνητοὺς, ἐκτὸς σπανιωτάτων τινῶν ἐξαιρέσεων.

Ὁ κῆπος οὗτος ἀποτελεῖται ἐκ μικρᾶς κυκλικῆς λωρίδος, ἥτις ἐξ ἑνὸς μὲν περιβάλλει μέρος τι τῆς ἐπαύλεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἔχει ὅριον τὴν μεγάλην τάφρον. Ἀλλ' οὔτε ἡ ἔπαυλις, οὔτε ἡ τάφρος εἰσὶν ὁραταὶ καθόσον ἀμφότεραι κρύπτονται ὄπισθεν διπλῆς σειρᾶς ἰνδοκαλάμων καὶ δένδρων φυτευθέντων ὑπὸ τοῦ Taiko-Sama, οἷον κωνοφόρων, ἐχόντων κορυμοὺς ἐρυθροὺς καὶ λεπτοὺς, σφενδάμνων, ὧν τὰ διαφανῆ καὶ ἀστροειδῆ φύλλα εἶχον οὐχὶ μικρὰν χάριν, δρυῶν πρασίνων, δαφνῶν καὶ ἄλλων καρποφόρων δένδρων, ἐκλεχθέντων ἕνεκεν τῆς ὡραιότητος τῶν ἀνθέων αὐτῶν, τῶν μόνων ἀπαντωμένων ἐν τῇ μαγικῇ ἐκείνῃ χώρᾳ. Οὐδὲν ἴχνος πρασιᾶς ὑπάρχει. μία δὲ μόνη δίοδος ἐντὸς τοῦ δροσεροῦ καὶ πυκνοῦ λειμῶνος. Τὸ ἔδαφος, ὅπερ κυματίζει τεχνικῶς, παρίστησι χώραν ὀρεινήν. Τῇδε κακεῖσε εἰσὶν ἐσπαρμέναι μικραὶ ξύλιναι καλύβαι, κατ' οὐδὲν διακρινόμεναι τῶν κιοσκίων, ἃ βλέπει τις ἐν τοῖς κήποις τῶν πλουσίων. Εἴχομεν βαδίσει ἐπὶ πέντε περίπου λεπτὰ, ὅτε ὑπεδέχθησαν ἡμᾶς ὁ *Σάντζο*, πρόεδρος τοῦ συμβουλίου, ὁ Σουκούρα καὶ τρεῖς ἄλλοι σύμβουλοι, Κίδο, Ὀκούμα, Ὀϊαγάκη, οἱ πληρεξούσιοι τῶν πατριῶν τοῦ *Ἰοσίο*, τοῦ *Χίζερ* καὶ *Τέζα*, οἵτινες μετὰ ἑτέρου ἀρχηγοῦ, *Σέγκο* ὀνομαζομένου, ἀπόντος δὲ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἐξετέλεσαν τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1868.

Εὑρισκόμεθα ὅθεν ἐνώπιον ἀνδρῶν, οἵτινες κατὰ τὴν ἔποψιν, ὑφ' ἣν ἐξετάσῃ τις τὸ ζήτημα, ἔσονται οἱ ἀναμορφωταὶ ἢ οἱ καταστροφεῖς τῆς Ἰαπωνίας. Ὡμίλησα ἤδη περὶ τοῦ *Ἰακούρα* καὶ τοῦ *Σάντζο*. Ἀμφότεροι φαίνονται οἷοί εἰσιν, ἤτοι μεγάλα τῆς ἰαπωνικῆς ἀριστοκρατίας πρόσωπα. Ὁ *Ὀκούμα*, πτωχὸς φοιτητὴς ἐν Ναγκασάκι τὴν προτεραίαν τῆς ἐπαναστάσεως, ἀπέβη μετὰ τοῦ *Κίδο*, ὁ σπουδαιότερος ἀνὴρ τῆς ἡμέρας. Οἱ ἄλλοι, πρὶν ὑψωθῶσιν εἰς ἃς κατέχουσι θέσεις, ἦσαν ἁπλοῖ ἰδιῶται ἢ ἄξεστοι *Κότος*, τὸ δὲ νέον αὐτῶν μεγαλεῖον δὲν ἐστίλβωσι τοὺς τρόπους των. Οὐχ ἧττον εἰσὶ πρόσωπα ἐνδιαφέροντα καὶ μάλιστα περισσότερον ἢ οἱ εὐγενεῖς αὐτῶν συνάδελφοι. Ἐπ' αὐτῶν ἀναγινώσκεται ἡ εὐφυΐα καὶ ἡ τόλμη, καθὼς καὶ ἡ βεβαιότης τοῦ παίκτου, ὅστις, αἰσθανόμενος ὅτι ὑπάρχει εἰσέτι αἷμα εἰς τὰς φλέβας του, ἀποφασίζει νὰ ῥίψῃ τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων κύβον. Βεβαίως οἱ ὄνυχες αὐτῶν δὲν εἶνε ἐπιμελημένοι, αἱ δὲ κατά τι ἀπότομοι καὶ ἄτεχνοι κινήσεις των στεροῦνται τῆς θελκτικῆς νωχελείας τοῦ τῆς ὑψηλῆς τάξεως Ἰάπωνος. Ἀλλ' οὐχ ἧττον εἰσὶν οἱ κύριοι τῶν πολιτικῶν πραγμάτων τῆς ἡμέρας, ἐξ αὐτῶν δὲ κατὰ μέγα μέρος κρέμαται

---

1. Ἐπώνυμον τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ἰαπωνίας.

2. Μετὰ μῆνάς τινας ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ὁ αὐτοκράτωρ ἀκολουθῶν τὴν συμβουλὴν τῶν μεταρρυθμιστῶν αὐτοῦ ὑπουργῶν ἐνεφανίσθη ἐν ἀνοικτῷ ὀχήματι ἐνώπιον τῶν ὑπηκόων του, λίαν ἐπὶ τούτῳ ἐκπλαγέντων. Τῷ 1872 εἶδον αὐτὸν διατρέχοντα ἐφ' ἁμάξης τὰς ὁδοὺς τῆς Yokohama. Ὁ υἱὸς τῶν θεῶν ἔφερεν ἐπιδεικτικήν τινα στολὴν εὐρωπαϊκὴν, κατὰ τὸ ἥμισυ ναυτικοῦ καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ πρέσβεως.

3. Εἶδος ὑπηρετῶν.

ἡ τελικὴ ἔξοδος τοῦ ὑποκώφου ἔτι κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἀγῶνος, ὅστις διεξάγεται μεταξὺ τῶν καρπουμένων τὴν μεταρρύθμισιν ἀρ' ἑνὸς, καὶ τῶν ἀποτιόντων τὰς δαπάνας αὐτῆς ἀρ' ἑτέρου. Ἀλλὰ περὶ τούτου θέλω πραγματευθῆ ἀλλαχοῦ, ὅτε θὰ ἐξετάσω τὴν πολιτικὴν τῆς αὐτοκρατορίας κατάστασιν. Ἀρκοῦμαι δὲ νῦν ἀναφέρων, ὅτι, ἕνεκεν τῆς δημοτικότητος αὐτῶν, οἱ τέσσαρες οὗτοι σύμβουλοι, ὧν οἱ τρεῖς κάθηνται ἔναντί μου, κατέπεισαν τὰς πατρίδας αὐτῶν νὰ λάβωσι τὰ ὅπλα κατὰ τὸ 1868 καὶ νὰ ἐξακολουθήσωσι παρέχουσαι τὴν ὑποστήριξιν αὐτῶν εἰς τὰς ριζικὰς μεταρρυθμίσεις, αἵτινες πρόκειται νὰ μεταβάλωσι τὴν ὄψιν τῆς Ἰαπωνίας.

Μετὰ βραχεῖαν διάλεξιν, εἰδοποιήθημεν ὅτι ὁ *Μικάδο* ἦν ἕτοιμος νὰ μᾶς ὑποδεχθῇ. Ἐπανελάβομεν ὅθεν τὴν πορείαν ἡμῶν, καὶ συνοδευόμενοι ὑφ' ὅλων τῶν ἐν τέλει εἰρημένων, οἵτινες ἔφερον τὴν μεγάλην αὐτῶν αὐλικὴν στολὴν, ἐφθάσαμεν πρὸ τῆς ἠνεῳγμένης θύρας τοῦ περιπτέρου, ὅπερ φέρει τὴν ὀνομασίαν *καταρράκτης*. Παρὰ τὴν ζωηρὰν περιέργειάν μου νὰ ἴδω τὸν αὐτοκράτορα, δὲν ἠδυνήθην νὰ μὴ ῥίψω ἓν βλέμμα περὶ ἐμὲ, καὶ νὰ μὴ θαυμάσω τὴν καλλονὴν τοῦ μέρους τούτου. Τὸ περίπτερον ὑψοῦται ἐπὶ τῆς ἄκρας μικρᾶς κυκλικῆς πεδιάδος, περιστοιχουμένης ὑπὸ χαμηλῶν λόφων καὶ γιγαντωδῶν δένδρων. Ἀντικρὺ δὲ ὄγκοι τινὲς γρανίτου, μετὰ πολλῆς τέχνης καὶ μετὰ φυσικοῦ αἰσθήματος λεπτοτάτου συνηρμοσμένοι, ἀποτελοῦσιν ἀπόκρημνον βράχον, ἐξ οὗ καταπίπτει βαθύτατος ῥύαξ, δίδων τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς τὸ κιόσκιον. Εἰσερχόμεθα ἐν αὐτῷ καὶ ἰδοὺ εὑρισκόμεθα ἀπέναντι τοῦ υἱοῦ τῶν θεῶν. Ἡ αἴθουσα ἔχει μῆκος εἴκοσι τεσσάρων ποδῶν περίπου, πλάτος δὲ δέκα ἓξ μέχρι δέκα ὀκτώ. Τὸ δάπεδον εἶνε κεκαλυμμένον διὰ λεπτοτάτης ψιάθου. Οὐδὲν ὑπάρχει ἔπιπλον, πλὴν βάθρου τινὸς ὕψους δύο ποδῶν, ἐφ' οὗ κάθηται ὁ Μικάδο. Τῷ εἰσιόντι ἡ αἴθουσα φαίνεται σκοτεινὴ, κατ' εὐτυχῆ ὅμως συγκυρίαν ἡλιακὴ ἀκτὶς διολισθαίνουσα διὰ τῶν θυρίδων καὶ τῶν σχισμάδων τοῦ πρὸ αὐτῶν χαρτίνου παραπετάσματος διέχεε ζωηρὰν λάμψιν ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ αὐτοκράτορος.

Κατὰ τὰς ἐπισήμους ἀκροάσεις, τὰς διδομένας ἀείποτε εἰς τὸ κιόσκιον τοῦτο, διάφραγμα ἡμίκλειστον ἀπείργει τὴν κεφαλὴν τοῦ ἡγεμόνος ἀπὸ τῶν ἀδιακρίτων βλεμμάτων τῶν προσεγγιζόντων αὐτὸν προσώπων. Ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ὅμως οὐδεμία τοιαύτη προφύλαξις ἐλήφθη. Ἐκάθητο ἐπὶ σκίμποδος ἔχων τὰς κνήμας ἐσταυρωμένας καὶ τὰς χεῖρας συνεχομένας καὶ στηριζομένας ἐπ' ἀλλήλων τοιαύτην δὲ θέσιν δίδουσιν ἀκριβῶς εἰς τὰ ἀγάλματα τοῦ Βούδα.

Ὁ αὐτοκράτωρ εἶνε εἰκοσαετὴς νεανίας, ἀλλὰ φαίνεται μᾶλλον τριακοντούτης. Τὸ ἰδιαίτερον αὐτοῦ ὄνομα εἶνε *Μουτζουγίτο*. Πολὺ ἐδυσκολεύθην διὰ νὰ τὸ μάθω. Εἰς μόνον τὸν κ. Satow ὀφείλω τὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου πληροφορίας. Ὁ λαὸς οὐδέποτε καλεῖ ἄλλως τὸν αὐτοκράτορα ἢ διὰ τοῦ γενικοῦ ὀνόματος Μικάδο. Μόνον μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ τῷ δίδουσι τὸ ὄνομα, ὅπερ μέλλει νὰ φέρῃ ἐν τῇ ἱστορίᾳ. Ἅπαντα τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ Μουτζουγίτο δεικνύουσι τὰ σημεῖα τῆς ἰαπωνικῆς φυλῆς, ἤτοι ρὶς πλατεῖα καὶ ὀλίγον σιμὴ, χρῶμα ὠχρὸν, ζωηροὶ ὅμως καὶ σπινθηροβολοῦντες ὀφθαλμοὶ, παρὰ τὴν ἀκινησίαν, εἰς ἣν καταδικάζει αὐτοὺς ἡ εἰθιμοτυπία. Μοὶ ἐφαίνετο ὅτι συχνάκις συνήντησα τὸ πρόσωπον τοῦτο εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Ὑεδώ. Ἡ ἐνδυμασία, ἁπλουστάτη ἄλλως τε, συνίστατο ἐκ χιτῶνος χρώματος κυανοῦ βαθέος καὶ κλίνοντος πρὸς τὸ μέλαν σχιστολίθου, καὶ ἐξ εὐρυτάτων ἐρυθρῶν περισκελίδων. Ἡ δὲ κόμη ἦν διευθετημένη κατὰ τὴν ἐπιχώριον συνήθειαν, εἰς ἣν προσετίθετο πρὸς καλλωπισμὸν κολοσσιαῖος θύσσανος ἐκ κλάδου ἰνδοκαλάμου καὶ τριχῶν, ὅστις ἀναχωρῶν ἐκ τοῦ δεξιοῦ ὠτὸς, ἀνήρχετο καθέτως εἰς ὕψος δύο καὶ ἡμίσεος ποδῶν, τοὐλάχιστον, καὶ ἐσείετο σφοδρότατα μὲ τὴν παραμικρὰν τῆς κεφαλῆς κίνησιν. Ὁ λόφος οὗτος ἦν τὸ γνώρισμα τῆς ὑψηλοτάτης τάξεως. Οὔτε ὁ Μικάδο οὔτε οἱ ὑπουργοὶ αὐτοῦ δὲν φέρουσιν ἀδάμαντας. Ἐκτὸς τῆς στιγμῆς καθ' ἣν μᾶς ἀπηύθυνε τὸν λόγον, ἡ Α. Μ. ἵστατο ἀκίνητος δίκην ἀγάλματος. Ὄπισθεν τοῦ αὐτοκράτορος ἀνώτερός τις ὑπάλληλος ἐκράτει τὸ ξῖφος τῆς αὐτοκρατορίας, τεθειμένον ἐπιμελῶς ἐντὸς θήκης. Οὐαὶ εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἤθελε τὸ ἴδει γυμνόν! Θὰ ἦτον ὁ θάνατός του. Ἀριστερόθεν τοῦ θρόνου, στηριζόμενοι ἐπὶ τοῦ διαφράγματος, ἵσταντο ὁ Σάνζο καὶ οἱ τρεῖς σύμβουλοι, δεξιόθεν δὲ ὁ Σακούρα, ὁ κ. Adams καὶ ἐγὼ, συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ κ. Satow καὶ τοῦ διερμηνέως τῆς Αὐλῆς, κατείχομεν τὸ μέσον τῆς αἰθούσης, ἀντιμέτωποι καὶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν τοῦ αὐτοκράτορος. Κατὰ τὰς πρώτας στιγμὰς βαθεῖα ἐπεκράτει σιωπὴ ἐν τῷ μικρῷ ἐκείνῳ περιπτέρῳ, ὅπερ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην περιέκλειε τοὺς διαιτητὰς τῶν τυχῶν μεγάλης αὐτοκρατορίας. Δὲν ἤκουέ τις εἰμὴ τὸν βόμβον τῶν μυιῶν καὶ τὸ ᾆσμα τῶν τεττίγων.

Ὁ κ. Adams, παρακληθεὶς ὑπὸ τοῦ Σακούρα νὰ προβῇ εἰς τὴν παρουσίασιν εἶπεν ὅτι ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Αὐστρίας ὅστις ἐδρεύει ἐν Σαγκάϊ, εἶχε τὴν τιμὴν νὰ μὲ εἰσαγάγῃ παρὰ τῇ Αὐτοῦ Μεγαλειότητι. Ὁ Μικάδο, ἀφοῦ εἶπε φιλόφρονάς τινας λέξεις εἰς τὸν κ. Adams, ἀπέτεινε τὸν λόγον πρὸς ἐμὲ συγχαίρων μοι ὅτι ἀφικόμην ἐνταῦθα διαπλεύσας εὐτυχῶς τὰ μεγάλα πελάγη, εἰς ταῦτα δὲ ἐγὼ ἀπήντησα διά τινων καταλλήλων τῇ περιστάσει φράσεων.

Τότε λαβὼν τὸν λόγον ἐκ δευτέρου, «Πληροφοροῦμαι, εἶπεν, ὅτι ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐφέρετε ἐν »τῇ χώρᾳ ὑμῶν τὸ φορτίον σπουδαίων θέσεων, »καὶ ὅτι πολλάκις ἐξησκήσατε τὰ καθήκοντα »πρέσβεως εἰς μεγάλας χώρας. Δὲν δύναμαι νὰ »φαντασθῶ ἀκριβῶς τὸ εἶδος τῶν ὑμετέρων ἀσχο»λιῶν, ἀλλ' ἐὰν μεταξὺ τῶν καρπῶν τῆς μακρᾶς »ὑμῶν πείρας εὑρίσκεταί τι, ὅπερ θὰ μοὶ ἦτο χρή»σιμον νὰ γνωρίσω, παρακαλῶ ὑμᾶς νὰ λαλή»σητε ἐλευθέρως καὶ ἀνεπιφυλάκτως εἰς τοὺς κυ»ριωτέρους συμβούλους μου».

Συμφώνως πρὸς τὴν εἰθιμοτυπίαν, ὁ αὐτοκράτωρ ὁμιλῶν πρὸς ἐμὲ ἐψιθύριζεν ἁπλῶς τὰς λέξεις μεταξὺ τῶν ὀδόντων, δι' ἀνάρθρων καὶ μόλις καταληπτῶν ἤχων. Ὁ Σάνζο ἐπανελάμβανεν αὐτὰς μεγαλοφώνως, ὁ δὲ διερμηνεὺς τοῦ παλατίου τὰς μεθερμήνευεν ἀγγλιστί. Αἱ ἀπαντήσεις ἡμῶν μετεφράσθησαν ἰαπωνιστὶ ὑπὸ τοῦ κ. Satow. Ὁσάκις ὡμίλει ὁ αὐτοκράτωρ ἐστρέφετο πρὸς ἡμᾶς καὶ μᾶς παρετήρει εἰς τὰ ὄμματα, ἡ δὲ ὄψις αὐτοῦ ἐθερμαίνετο αἴφνης ὑπὸ ἐκφραστικοῦ μειδιάματος ἀποπνέοντος χάριτος καὶ εὐμενείας. Ἀλλ' ὅτε ἔκλειε τὸ στόμα, ἐπανελάμβανε πάραυτα τὴν σοβαρὰν ἢ μᾶλλον τὴν ἀσήμαντον αὐτοῦ ὄψιν.

Ὅτε ἀπεσύρθημεν, ὁ αὐτοκράτωρ μένων ἀκίνητος, προσήλωσεν ἐφ' ἡμᾶς τοὺς ὀφθαλμούς. Οὔτε κατὰ τὴν ἄφιξιν ἡμῶν, οὔτε κατὰ τὴν ἀναχώρησιν δὲν μᾶς ἐχαιρέτισεν. Οἱ ὑπουργοὶ μᾶς ἠκολούθησαν καὶ μᾶς προσεκάλεσαν νὰ περιδιαβάσωμεν ὀλίγον εἰς τὸν κῆπον. Μᾶς ἔδειξαν μικρὸν κτῆμα χρησιμεῦον ὡς πρότυπον καὶ προωρισμένον νὰ δώσῃ εἰς τὸν ἡγεμόνα ἰδέαν τινὰ τῶν διαφόρων μεθόδων, δι' ὧν οἱ ὑπήκοοι αὐτοῦ καλλιεργοῦσι τὴν γῆν. Μοὶ ἐπέτρεψαν ὡσαύτως νὰ ἀναβῶ εἰς τὸ ὕψος τῆς μεγάλης τάφρου καὶ νὰ ἀπολαύσω ἐκεῖθεν μαγευτικῆς θέας ἐπὶ μέρους τινὸς τῆς πόλεως. Εἶτα παρετέθη ἡμῖν μικρὸν ἄριστον ἐντὸς ἑνὸς τῶν κιοσκίων. Ἐθαυμάζομεν τὴν συμμετρίαν καὶ τὴν κομψὴν ἁπλότητα, μεθ' ἧς ἡ τράπεζα ἦν παρεσκευασμένη.

Ὅτε ἐμέλλομεν νὰ ἐγερθῶμεν, ὁ Σάνζο κατὰ τὰς διαταγὰς τοῦ κυρίου του μὲ παρεκάλεσε νὰ τῷ ἐκθέσω τὰς περὶ Ἰαπωνίας ἰδέας μου. Ἐζήτησα συγγνώμην διὰ τὴν ἄγνοιάν μου, δὲν ἔλειψα ὅμως νὰ ἐπικροτήσω εἰς τὰς προσπαθείας, ἃς ἡ νέα κυβέρνησις κατέβαλλε, πρὸς βελτίωσιν τῆς καταστάσεως τῆς χώρας, καθὼς καὶ τὰς σωτηριώδεις μεταρρυθμίσεις, τὰς ὁποίας ἐμελέτα νὰ ἐφαρμόσῃ.

«Ἡ φρόνησις τῶν ἐξόχων ἀνδρῶν, οὓς βλέπω »συνηθροισμένους περὶ τὴν τράπεζαν ταύτην, προσ»έθηκα, θὰ διευθύνῃ αὐτοὺς εἰς τὴν ἀκανθώδη »ταύτην ἐπιχείρησιν. Θὰ ὑπολογίσωσι καλῶς τὰ »ἤθη καὶ τὰς ἰδέας τῆς χώρας, θὰ ἐννοήσωσιν »ὅτι πᾶν ὅ,τι εἶνε καλὸν ἐν Εὐρώπῃ, δὲν εἶνε τοι»οῦτον καὶ ἐν Ἰαπωνίᾳ, θέλουσιν ἀποφύγει τὰς »λίαν ἀποτόμους μεταβολὰς καὶ δὲν θέλουσι »προβῇ εἰμὴ μετὰ μεγίστης περισκέψεως».

Τοιουτοτρόπως ἡ ὑποδοχὴ ἡμῶν ἐτελείωσε. Μετὰ τὸ πέρας δὲ αὐτῆς τὰ αὐτὰ πρόσωπα μᾶς συνώδευσαν εἰς τὴν ἄμαξαν καὶ εἰς τὰς 3 μ. μ. ἐπανήλθομεν εἰς τὴν πρεσβείαν.

Τὴν ἑσπέραν ὁ Μικάδο μᾶς ἔπεμψε μικρά τινα κιβώτια πλήρη γλυκισμάτων, ἀλλοκότου σχήματος, καὶ διαφόρων εἰδῶν ζαχαρωτά. Τὰ κιβώτια ταῦτα ἦσαν ἐκ φυσικοῦ ξύλου, διότι ἐν τῇ αὐτοκρατορικῇ αὐλῇ, συμφώνως πρὸς ἀρχαίαν παράδοσιν, ἀπαξιοῦσι νὰ ζωγραφίζωσιν ἢ νὰ καλλωπίζωσι τὸ ξύλον. Ἐλπίζω ὅτι δὲν θέλω ποτὲ λησμονήσει τὴν σκηνὴν τῆς σημερινῆς πρωΐας, τὸν μαγικὸν ἐκεῖνον κῆπον, τὰ μυστηριώδη ἐκεῖνα κιόσκια, τοὺς πολιτευομένους ἐκείνους ἐν μεγάλῃ στολῇ πλανωμένους μεθ' ἡμῶν εἰς τὰς διόδους τῶν δασῶν, τὸν Ἀσιανὸν ἐκεῖνον δεσπότην, τὸν παρουσιαζόμενον ὡς εἴδωλον, τὸν νομιζόμενον καὶ αἰσθανόμενον ἑαυτὸν ὡς Θεόν. Γ.Γ.

ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΝΑΝΩΝ

Μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων τῶν ἀξιοπαρατηρήτων ἕνεκεν τῆς ὑπερβολικῆς σμικρότητος αὐτῶν, ὧν τὴν ἐμφάνισιν τὰ χρονικὰ τῆς ἐπιστήμης ἀναφέρουσιν, εἰσὶ τινὲς καταστάντες ὡς ἐκ τῆς μικροσωμίας των ταύτης λίαν περιβόητοι. Τοιοῦτοι εἰσὶν ὁ νάνος **Jeffery Hudson**, γεννηθεὶς ἐν ἔτει 1619, ὁ Ἰωσὴφ **Borwilawski**, εὐγενὴς Πολωνὸς καὶ Νικόλαος **Ferry**, ἐπονομασθεὶς «**Bébé**», γεννηθεὶς ἐν ἔτει 1741.

Ἡ δούκισσα τοῦ **Buchingham** παρουσίασε τὸν μικροσκοπικὸν **Jeffery Hudson** κατὰ τὸ ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας του ἐντὸς ζυμαρικοῦ εἰς τὴν βασίλισσαν Μαρίαν Ἑρριέτην, σύζυγον Καρόλου τοῦ Α' βασιλέως τῆς Ἀγγλίας. Ὁ **Jeffery** κατὰ τὸ τριακοστὸν τῆς ἡλικίας του ἔτος εἶχεν ὕψος 18 ἀγγλικῶν δακτύλων· ἔρθασε δ' ἐν τῷ γήρατι αὐτοῦ μέχρι τριῶν ποδῶν ὕψους καὶ 9 ἀγγλικῶν δακτύλων.

Νέον ἔτι ὄντα ἐν μέσῳ ἑορτῆς ἐν τῇ αὐλῇ εἶδον αὐτὸν ἐξερχόμενον πρὸς μεγίστην ἔκπληξιν τῶν θεατῶν, ἐκ τοῦ θυλακίου ὑπαλλήλου τινὸς τῶν ἀνακτόρων, οὗτινος τὸ ἀνάστημα ἦτο ἀληθῶς γιγαντιαῖον. Ὁ ποιητὴς **Davenan** συνέθεσε πρὸς τιμὴν αὐτοῦ ποίημά τι ἐπιγράψας αὐτὸ, ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ νάνου «**La Jefferéïde**». Μεταξὺ τῶν ἀνδραγαθημάτων τοῦ **Jeffery** ἀναφέρει ὁ ποιητὴς καὶ νίκην τινὰ, ἣν διεξήγαγεν αἰσίως ἔν τινι μονομαχίᾳ μετὰ ἰνδικῆς ὄρνιθος. Ἐν ἔτει 1644 ὁ **Jeffery** ἠκολούθει τὴν βασίλισσαν Ἑρριέτην εἰς Γαλλίαν, Γερμανὸς δέ τις ὀνόματι **Crefts** ἠνώχλει αὐτὸν μυριοτρόπως καθ' ὅλον τὸ ταξείδιον· ὁ **Jeffery** μὴ ὑποφέρων τὰς διαφόρους προσβολὰς καὶ ἐμπαιγμοὺς τοῦ Γερμανοῦ, προσεκάλεσεν αὐτὸν εἰς μονομαχίαν. Τοῦ **Crefts** δεχθέντος, ὁ νάνος ἔχων ῥεβόλβερ ἀνὰ χεῖρας, ἀναβὰς ἐφ' ἵππου, καὶ πυροβολήσας ἔρριψεν αὐτὸν ἄπνουν πρὸς μεγίστην ἔκπληξιν τῶν παρευρισκομένων.

Ὁ **Jeffery** μετὰ ταῦτα ἕνεκεν πολιτικῆς τινος κατηγορίας ἐφυλακίσθη, ἀπέθανε δὲ ἐν ταῖς φυλακαῖς τοῦ **Westminster** ἐν ἔτει 1682.

Ὁ νάνος **Borwillawski**, εὐγενὴς Πολωνὸς, ἦτο ἐπίσημος ἕνεκεν τῆς ποικιλίας τῶν προτερημάτων

αὐτοῦ, γράψας ὁ ἴδιος τὴν ἱστορίαν του, ἥτις διεφημίσθη εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην. Ὁ Borwillawski παρουσίαζε καὶ οὗτος ὡς καὶ ὁ Jeffery τὸ περίεργον φαινόμενον τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἀναστήματός του κατὰ τὸ γῆρας αὐτοῦ.

Ἀλλ' ὁ νάνος, ὅστις ἦτο θέμα λίαν ἐνδιαφερουσῶν παρατηρήσεων διὰ τοὺς συγχρόνους σοφοὺς ἦτο ὁ δικαίως ἐπονομασθεὶς «Bébé», γεννηθεὶς ἐν Vosges, καὶ τοῦ ὁποίου ὁ σκελετὸς φυλάσσεται εἰσέτι εἰς τὰς ἀνατομικὰς συλλογὰς τοῦ Μουσείου τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας. Ἦτο τοσοῦτον μικρός, ὥστε τὴν ἡμέραν τῆς βαπτίσεώς του τὸν παρουσίασαν ἐντὸς πινακίου ἐστολισμένου μὲ λινάριον. Ὤς πρῶτον δὲ λίκνον ἔσχεν ὁ «Bébé» ξύλινον ὑπόθημα, πλῆρες τριχῶν. Ζυγισθεὶς εἰς ἡλικίαν πέντε ἐτῶν ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ τῆς δουκίσσας τῆς Λωραίνης εἶχε βάρος 9 λίτρας καὶ 7 οὐγγίας, ἐφαίνετο δὲ ὡς νὰ ἦτο 20 ἐτῶν, διότι τοιαῦτα χαρακτηριστικὰ εἶχεν. Ἡμέραν τινὰ ὡδηγήθη εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Στανισλάου, ὃν ἠγάπησεν ἐμμανῶς, καὶ παρ' οὗτινος παραδόξως ἀντηγαπήθη. Ὁ πρίγκιψ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐζήτει νὰ ἐμπνεύσῃ αὐτῷ ἔρωτα πρὸς τὰ γράμματα, ἀλλ' ὁ Bébé ὅλως διαφορετικὸς τῶν ὁμοίων του, οὐδέποτε ἠδυνήθη ν' ἀναγνώσῃ, δὲν ἐγνώριζεν εἰμὴ νὰ χορεύῃ ἄριστα καὶ νὰ κρατῇ τὸν χρόνον τῆς μουσικῆς. Ἐν τούτοις διετέλεσε ζωηρὸς καὶ εὔθυμος μέχρι τοῦ 15 ἔτους τῆς ἡλικίας του, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ χάρις καὶ τὸ ἐπαγωγὸν ἐγκατέλειψαν αὐτόν, διότι κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ὑπέστη πρόωρον γῆρας ἐλθὸν εἰς θάνατον.

Ὁ Bébé ἔρθασε μέχρις ἡλικίας 20 ἐτῶν, ἐν δὲ τῷ γήρατι αὐτοῦ ἦτο 33 δακτύλων τὸ ὕψος, ἐνῷ κατὰ τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας του, δηλ. τὸ δέκατον ἔτος, ἦτο μόνον 25. Δύο ἔτη πρὸ τοῦ θανάτου του, ἐνύμφευσαν αὐτὸν μετά τινος κυρίας νάνου, ὀνομαζομένης Θηρεσίας Souvray, ἥτις ἔζη κατὰ τὸ 1822, ἐποχὴν καθ' ἣν ἀνεχώρησεν ἵνα μεταβῇ καὶ ἐμφανισθῇ καὶ εἰς Παρισίους.

[Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ]. Γ*

Ἀμερικανικὴ ἰδιοτροπία. Ἐργολάβος ἐπικηδείων τελετῶν ἐν Φιλαδελφείᾳ προσεκάλεσε φίλους τινὰς εἰς γεῦμα. Αἱ προσκλήσεις ἐξεστυπώθησαν ἐπὶ πενθίμου χάρτου κεκοσμημένου διὰ κρανίου καὶ δύο ὀστῶν σταυροειδῶς τεθειμένων. Ἡ αἴθουσα τοῦ φαγητοῦ ἦτο ἐπεστρωμένη διὰ μελανῶν ὑφασμάτων, καὶ ἐφωτίζετο διὰ κηρίων. Ἡ τράπεζα εἶχε σχῆμα νεκροκραββάτου. Τὰ πινάκια ἦσαν κεκοσμημένα πενθίμως. Τὸ γαλακτόπηκτον ἦτο παρεσκευασμένον εἰς μίτραν ἔχουσαν σχῆμα φερέτρου καὶ ἔδεσμα ἐκ γεωμήλων παρίστα κοιμητήριον. Ὡραία φαντασία!... καὶ τί χαρωπή!...

ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΕΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΡΑΤΩΝ

καὶ ἀναλογία αὐτῶν κατ' ἄτομον.

Ὁ κατωτέρω παρατιθέμενος πίναξ ἐμφαίνει τὰ παρὰ τῶν διαφόρων Κρατῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ὀφειλόμενα τῷ 1889, καὶ τὸ ἀναλογοῦν ἐκ τῶν χρεῶν τούτων εἰς ἕκαστον κάτοικον τῶν Κρατῶν τούτων·

	Ἑκατομ. φράγκ.	Ἀναλ. εἰς κάτ.
Ἱσπανία. . .	12,896	775
Ἀγγλία . . .	18,833	534
Ὁλλανδία . .	1,946	527
Γαλλία . . .	19,149	521
Πορτογαλία. .	2,287	432
Ἰταλία . . .	12,701	453
Ἑλλὰς . . .	471	281
Τουρκία . . .	6,882	262
Αὐστροουγγαρία	9,405	225
Ρωσσία . . .	16,594	251
Ἡν. Πολιτεῖαι .	10,602	211
Δανία . . .	243	124
Σουηδία καὶ Νορβηγία	486	107
Γερμανία. . . .	246	5

Ἐκ τοῦ πίνακος τούτου προκύπτει ὅτι ἡ Γαλλία, ἂν καὶ κατέχει τὴν πρώτην τάξιν ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τοῦ δημοσίου αὐτῆς χρέους, ὡς πρὸς τὸ ἀναλογοῦν ὅμως ἐξ αὐτοῦ εἰς ἕκαστον τῶν κατοίκων της κατέρχεται εἰς τὴν τετάρτην τάξιν, οὐδὲ κατὰ τοῦτο εἰς κρείττονα θέσιν τριῶν ἄλλων εὐρωπαϊκῶν κρατῶν.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ ἰατρὸς Δ... εἶχε μεταβῇ νὰ ἴδῃ τὸν κ. Σ*, ἀσθενοῦντα· ἐνῷ δ' ἔμελλε ν' ἀναχωρήσῃ ἐρωτᾷ τὸν Σ* τί ὥρα ἦτο.

— Ἀλλά, ἰατρέ, λέγει μειδιῶν ὁ ἀσθενής, εἰξεύρετε πολὺ καλὰ ὅτι *δὲν πηγαίνω καλά.*

* * *

Ἄλλος ἰατρός, ὁ κ. Κ*, ἐνῷ ἔκαμνε τὰς ἐπισκέψεις του, προσβάλλεται αἴφνης ἀπὸ σειρίασιν. Ἀμέσως φέρουσιν αὐτὸν εἰς φαρμακεῖον, εἷς δὲ τῶν προσδραμόντων λέγει·

— Ἂς τρέξῃ κανεὶς νὰ φωνάξῃ τὸν ἰατρὸν Μ*.

Ἀκούσας προφερόμενον τὸ ὄνομα τοῦ ἀντιζήλου του ὁ ἐπιθάνατος ἀνοίγει τοὺς ὀφθαλμούς.

— Ὄχι, ὄχι αὐτόν! ψιθυρίζει. Γιατί ἂν με σώσῃ, θὰ κάμῃ ὄνομα ἀπ' αὐτὴν τὴν περίστασιν!

* * *

— Γιάννη, ἔλεγε προχθὲς ὁ κύριος Γ... εἰς τὸν ὑπηρέτην του, αὔριον τὸ πρωῒ πρέπει ν' ἀναχωρήσω εἰς τὰς 5 ὥρας, ὥστε μὴ λησμονήσῃς νὰ μ' ἐξυπνήσῃς εἰς τὰς 4.

— Πολὺ καλά, ἀφέντη, ἀλλὰ εἰς τὰς 3 1[2 νὰ κτυπήσετε τὸ κουδούνι!

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * * Τίς, καὶ τὰ κάλλιστα ἔχων πλεονεκτήματα καὶ ὑπέροχον ἀξίαν, δύναται νὰ ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς ἀχρηστίας ἑαυτοῦ, ὅταν σκεφθῇ ὅτι ἀποθνήσκων ἀφίνει κόσμον, ὅστις οὐδαμῶς αἰσθάνεται τὴν ἔλλειψίν του, καὶ ἐν ᾧ εὑρίσκονται τοσοῦτοι ἵνα τὸν ἀντικαταστήσωσιν;

* * * Ἐὰν σύνηθες εἶνε νὰ συγκινώμεθα ζωηρῶς ὑπὸ τῶν σπανίων πραγμάτων, διατί τόσον ὀλίγον μᾶς συγκινεῖ ἡ ἀρετή;

* * * Δύναταί τις νὰ εἶνε ἀνυπόφορος, ἂν καὶ ἐνάρετος καὶ ἱκανὸς καὶ φρόνιμος. Ἡ συμπεριφορά, ἣν τινες ἀμελοῦσιν ὡς πρᾶγμα ἕωλον, κάμνει πολλάκις τοὺς ἄλλους νὰ σᾶς κρίνωσι καλῶς ἢ κακῶς, καὶ μικρά τις προσοχὴ εἰς τὸ συμπεριφέρεσθαι εὐγενῶς καὶ προσηνῶς ἀποτρέπει κακὴν περὶ ὑμῶν κρίσιν τοῦ ἄλλου. Διὰ τὸ *τίποτε* σχεδὸν εἰμποροῦν νὰ σᾶς ἐκλάβουν ὑπερήφανον, ἀγροῖκον, ἀλαζόνα, δύστροπον· καὶ διὰ τὸ *τίποτε* πάλιν εἰμποροῦν νὰ σᾶς κρίνουν ὅλως ἀντιθέτως. Ἡ τῶν τρόπων ἁβρότης δὲν δηλοῖ πάντοτε ἀγαθότητα, εὐθύτητα, εὐαρέσκειαν, φιλοφροσύνην· ἀλλὰ τοὐλάχιστον χρησιμεύει ὡς πρόσχημα αὐτῶν, καὶ κάμνει τὸν ἄνθρωπον νὰ φαίνεται ἐξωτερικῶς ὅπως ὤφειλε νὰ εἶνε ἐσωτερικῶς. (La Bruyère)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

*** Εἶνε γνωστὸν ὅτι πρό τινος ἐν Παρισίοις ἐν τῷ νοσοκομείῳ Beaujon γυνή τις ἐκοιμήθη 74 ὅλας ἡμέρας. Αἱ λεπτομέρειαι τοῦ πρωτοφανοῦς τούτου ληθάργου περιεγράφησαν διὰ μακρῶν ἐν ταῖς ἐφημερίσιν, αἱ δὲ κατὰ τὸ διάστημα αὐτοῦ γενόμεναι ὑπὸ τῶν ἰατρῶν παρατηρήσεις ἀνήκουσι πλέον εἰς τὴν ἔρευναν καὶ μελέτην τῆς ἐπιστήμης. Ἐπὶ τὸ συντομώτερον αἱ περιπέτειαι τῆς γυναικὸς ταύτης ἔχουσιν οὕτως: Εὑρέθη τὴν νύκτα τῆς 12 Μαΐου (ν.) ὑπὸ τῶν ἀστυνομικῶν κλητήρων ἐπὶ ἐδωλίου τῆς λεωφόρου τῆς Μεγάλης Στρατιᾶς. Ἐφαίνετο εἰκοσιοκταετής, ἦτο ἐνδεδυμένη ὡς ὑπηρέτρια καὶ διήνυε τὸν πέμπτον μῆνα τῆς ἐγκυμοσύνης. Ἐν τῇ πρώτῃ ἀνευρέσει ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐψιθύρισεν ἀκαταλήπτους τινὰς λέξεις καὶ ἐπανεκοιμήθη.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ἑβδομηκοντατετραημέρου ληθάργου ἐτρέφετο διὰ γάλακτος, οἴνου, σοκολάτας, καφὲ καὶ ζωμοῦ εἰσαγομένων ἐντὸς τοῦ οἰσοφάγου ἄνευ δυσκολίας· αἱ λοιπαὶ ζωϊκαὶ λειτουργίαι ἐτελοῦντο κανονικῶς· ἡ ἀναπνοὴ ἦν τακτικὴ μὲν ἀλλ' ἠκούετο ἰσχυρά, τοὐναντίον αἱ σφύξεις ἀδύνατοι. Οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἡμίκλειστοι, τὰ δὲ βλέφαρα ἐκινοῦντο ἐνίοτε σπασμωδικῶς. Ἠσθάνετο νευρικὴν ταραχὴν ὁσάκις τῇ ἀπέτεινον τὸν λόγον καὶ ἐφαίνετο ἐννοοῦσα. Ἐν τῷ μεταξὺ ἔπαθεν ἀποβολὴν τοῦ ἐμβρύου κοιμωμένη. Κατ' ἀρχὰς ἦν ἰσχνή, εἶτα ἐπαχύνθη ὀλίγον, τὸ δὲ ἤδη ὠχρὸν πρόσωπόν της ἦτο κεχρωματισμένον. Τὴν ἑβδομηκοστὴν τετάρτην ἡμέραν ἤρξατο ἀνανήφουσα· ἐστέναζε κατὰ πᾶσαν ἐρώτησιν, ἀλλὰ δὲν ἐφαίνετο ἔχουσα συναίσθησιν τῶν περὶ αὐτήν.

Μεταξὺ τοῦ ἐπισκεφθέντος αὐτὴν πλήθους γυνή τις ὀνομαζομένη Ὀλυμπία Λιερὲν σύζυγος κατοίκου τινὸς τοῦ Aubervilliers, Βερὸν καλουμένου, ἰσχυρίσθη ὅτι ἦτο κόρη της, ὅτι ὠνομάζετο Μαρία-Βικτωρία-Φλῶρα, καὶ ἦτο εἰκοσιτριετής, πρὸ ἐτῶν ἐγκαταλείψασα τὴν πατρικὴν στέγην.

Ἀλλὰ ταῦτα δὲν εἶνε βέβαια, καθόσον τὸ κατ' ἀρχὰς ἡ γυνὴ αὕτη ἐδίστασε νὰ τὴν ἀναγνωρίσῃ, ἡ δὲ ἀσθενὴς ἐφαίνετο τριακονταετής. Ἐντούτοις ὅτε ὁ ἰατρὸς τῇ εἶπεν, ἐν ἐγρηγόρσει πλέον διατελούσῃ, νὰ τοῦ σφίγξῃ τὴν χεῖρα ἐὰν λέγεται Μαρία, τὸ πρόσωπόν της ἐχρωματίσθη καὶ ἐπειράθη νὰ ὑπακούσῃ, ἀλλ' οὐδὲν τῶν ἄλλων μελῶν αὐτῆς ἠδύνατο εἰσέτι νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐλαχίστην λειτουργίαν ἐφαίνετο ὡς ἐν παραλυσίᾳ. Τὰ ἀνοικτὰ ὄμματά της ἦσαν καθηλωμένα κατ' εὐθεῖαν καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ προσβλέψῃ δεξιᾷ ἢ ἀριστερᾷ. Ἤδη ἤρχισε νὰ τρώγῃ εὐκολώτερον, κρατεῖ διὰ τῶν χειρῶν τὸ πινακίον της καὶ ἡ ἐξηφανισμένη αἰσθητικότης φαίνεται ἐπανελθοῦσα ἐφ' ὅλων τῶν μελῶν τοῦ σώματός της. Εἰς τὴν βελτίωσιν αὐτῆς τὰ μάλα συνέτειναν αἱ ψυχρολουσίαι.

Καὶ ὅμως μεθ' ὅλας τὰς ἀκριβεῖς τῶν ἐξοχωτέρων ἰατρῶν παρατηρήσεις καὶ τὰς ἐρεύνας τῶν δοκιμωτέρων μαγνητιστῶν ὁ λήθαργος τῆς γυναικὸς ταύτης μένει πρόβλημα ἄλυτον εἰσέτι, καὶ οἱ ἀγρυπνήσαντες παρὰ τὸ προσκεφάλαιόν της σοφοὶ δὲν δύνανται νὰ παράσχωσιν εἰς τὴν ἐπιστήμην εἰ μὴ μόνον σημειώσεις.

*** Ὁ ἐν τῷ βασιλικῷ Κολλεγίῳ τοῦ Λονδίνου καθηγητὴς τῆς κινεζικῆς γλώσσης κ. Robert K. Douglas ἐδημοσίευσεν ἄρτι ἀξιόλογον σύγγραμμα περὶ τοῦ Οὐρανίου Κράτους, πολλὰ καὶ περίεργα περιέχον περὶ τῶν ἐθίμων τῶν κατοίκων αὐτοῦ. Ἐκ τοῦ βιβλίου αὐτοῦ λαμβάνομεν τὴν ἀκόλουθον ἱστορίαν μικρᾶς Κινέζας, κόρης ἐναρέτου καὶ γενναίας, παρασχούσης σπάνιον παράδειγμα τῆς πρὸς γονεῖς φιλοστοργίας.

Ἡ δεσποινὶς Βάγκ, κόρη θαυμασίως φιλόστοργος, εἶχεν ἀποφασισθῇ νὰ ὑπανδρευθῇ ἵνα μείνῃ μὲ τοὺς γονεῖς της, πρὸς οὓς δὲν ἔπαυεν ἐπιδαψιλεύουσα τὰς πλέον τρυφερὰς ἐνδείξεις ἀγάπης. Αἴφνης τῷ 1862 ἀσθενεῖ ἡ μήτηρ αὐτῆς. Πάραυτα ἡ καλὴ κόρη κόπτει ἓν τεμάχιον ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ αὐτῆς μηροῦ καὶ τὸ παραθέτει εἰς τὴν μητέρα της ἵνα τὸ φάγῃ ὡς ἰατρικόν. Τὸ ἑπόμενον ἔτος νέα ἀσθένεια τῆς μητρὸς καὶ νέα θεραπεία, ἐπιτευχθεῖσα διὰ τεμαχίου ἀποκοπέντος ἐκ τοῦ δεξιοῦ μηροῦ. Εἰς μικρὰς δὲ ἀδιαθεσίας ἡ ἀγαθὴ κόρη ἔκαιε θυμίαμα ἐπὶ τοῦ βραχίονός της, τὴν δὲ ἐκ τῆς καιομένης σαρκὸς τέφραν ἀνεμίγνυε μὲ τὰ διοριζόμενα φάρμακα. Εὐτυχῶς ἡ κυρία Βάγκ ἀπέθανεν ἐπὶ τέλους, διότι ἄλλως οὐδὲν ἤθελε

μείνει ἐκ τῆς σαρκὸς τῆς κόρης αὐτῆς. Τοσαύτη δ' ὑπῆρξεν ἡ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς μητρὸς θλῖψις αὐτῆς, ὥστε ἡ δυστυχὴς νεᾶνις ἔμεινε τρεῖς ἡμέρας ἄσιτος, κατὰ δὲ τὴν ταφὴν ποιήσασα βαθεῖαν ἐντομὴν εἰς τὸν βραχίονά της ἔρρανε τὸ φέρετρον μὲ τὸ ἐξ αὐτῆς ἀποῤῥέον αἷμα. Ἡ κινεζικὴ κυβέρνησις θέλουσα νὰ ἀμείψῃ αὐτὴν ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ φιλοστοργίᾳ καὶ ἅμα νὰ τιμήσῃ ἐν τῷ προσώπῳ αὐτῆς τὴν πρὸς τοὺς γονεῖς ἀγάπην, ἀπεφάσισε νὰ ἐγείρῃ εἰς αὐτὴν μνημεῖον ζῶσαν ἔτι. Ταὐτοχρόνως δὲ διέταξε νὰ δημοσιευθῇ ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τοῦ Λονδίνου ἀφήγησις τῆς γενναίας πράξεως τῆς φιλοστόργου θυγατρός.

Κατά τινα στατιστικὴν τοῦ «Χρόνου» τοῦ Λονδίνου, ἐν ἔτει 1881 ἐγένετο ἐν ὅλῳ τῷ ἡνωμένῳ κράτει τῆς Ἀγγλίας ἡ ἑξῆς κατανάλωσις ποτῶν. Ζύθου γαλλόνια ἀγγλ. 970,788,564, ὅπερ ποσὸν τιμᾶται 72,809,142 λιρ. στερ., ἀπέναντι 67,881,673 λ.σ. τοῦ ἔτους 1880. Οἶνος καὶ ἄλλα πνευματώδη ἀγγλικὰ ποτὰ κατηναλώθησαν 28,730,719 γαλλ., τιμώμενα λ.σ. 28,730,719, ἀπέναντι 28,457,486 λ.σ. τοῦ ἔτους 1880. Ξένα πνευματώδη ποτὰ 8, 295, 265 γαλλ. τιμώμενα 9,954,318 λ.σ., ἀπέναντι 10,173,014 λ.σ. τοῦ 1880. Ξένοι οἶνοι 15,644,757 γαλ. τιμώμ. 14, 080,281 λ. σ, ἀπέναντι 14,267,102 τοῦ ἔτους 1880. Τὸ ὅλον τῶν καταναλωθέντων ποτῶν τιμᾶται 127,074,460 λ. σ., ἀπέναντι 122,279, 275 λ. σ. τοῦ ἔτους 1880. Ὥστε ἐν ὅλῳ αὐξήθη ἡ κατανάλωσις 3, 9 τοῖς 100· ἰδίως δὲ τοῦ ζύθου 7, 3 τοῖς 100· τῶν ἀγγλικῶν ποτῶν 0, 96 τοῖς 100· τῶν ξένων οἴνων 1, 3 τοῖς 100· τῶν δὲ ξένων ἄλλων ποτῶν 2, 1 τοῖς 100.

Πρὸς τιμὴν τοῦ νοήμονος τῶν πτηνῶν βασιλείου ἀναφέρομεν τὰ ἀκόλουθα δύο γεγονότα, δι' ὧν καταδείκνυται ὅτι τὸ καθῆκον τῆς ἀλληλοβοηθείας οὔτε ἄγνωστον αὐτοῖς εἶνε, οὔτε παραμελεῖται ὑπ' αὐτῶν.

Ἡμέραν τινὰ εἴς τινα πόλιν τῆς Ἑλβετίας ἐνῷ ἐπέτα χελιδών τις, εὑρέθη αἴφνης περιπεπλεγμένη εἰς σχισμὴν δοκοῦ κειμένης ὑπό τινα στέγην.

Μεθ' ὅλας τὰς προσπαθείας του τὸ ἀτυχὲς πτηνὸν δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀπαλλαγῇ τῶν ἀπροόπτων τούτων δεσμῶν. Ἄλλαι χελιδόνες προσέδραμον τότε ἀκούσασαι τὰς γοερὰς κραυγάς, ἃς ἐξέβαλλε, καὶ ἐκόμισαν αὐτῇ τροφὴν μέχρι τῆς ἑσπέρας. Ἡ τρυφερότης των δ' αὕτη συνεκίνησε θεατάς τινας, οἵτινες τῇ βοηθείᾳ κλίμακος ἀπηλευθέρωσαν τέλος τὴν αἰχμάλωτον.

Ἰδοὺ δὲ καὶ τὸ δεύτερον γεγονός·

Ὁ *Κήρυξ τῆς Νέας Ὑόρκης* διηγεῖται ταῦτα: «Ἐν τῷ Λευκῷ ποταμῷ (White River) ἐν Ἀρκανσὰς ἐνήχετο ἡρέμα ἀγέλη χηνῶν, ὅτε ἐπιστὰς ὥρμησε κατ' αὐτῶν μέγιστος ἀετός. Ἐν ἀκαρεῖ ὅμως πάντες οἱ χῆνες κατέδυσαν ὑπὸ τὸ ὕδωρ καὶ οὐδένα κατώρθωσε νὰ συλλάβῃ ὁ ἀετός. Ἀλλὰ μετ' ἐπανειλημμένας ἐπιθέσεις συλλαβὼν ἕνα ἤθελε νὰποπτῇ ἐκεῖθεν μετὰ τῆς ἄγρας του. Οἱ λοιποὶ χῆνες ὅμως προσέδραμον ἀρωγοὶ εἰς τὸ σφαδάζον θῦμα, καὶ δάκνοντες τὰ πτερὰ τοῦ ἀετοῦ ἐκράτουν αὐτὰ στερεῶς, καίτοι ἐκεῖνος ἠμύνετο κρατερῶς διὰ τοῦ ῥάμφους του. Μετὰ ἐπίμονον πάλην, ἡμίσειαν ὥραν διαρκέσασαν, ἠναγκάσθη ὁ ἀετός, ἀπαλλαγεὶς τῶν χηνῶν, νὰποπτῇ χωρὶς τῆς ἄγρας του. Τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ ἐκοκκίνισεν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου συνήφθη ὁ ἀγών, μέγα δὲ πλῆθος πτερῶν ἐκάλυψεν αὐτό· ἀλλ' οὐδεὶς τῶν χηνῶν ἐπληγώθη βαρέως».

Προϊόντα Αἰγύπτου. Πόσον τυγχάνει πλουσία ἡ Αἴγυπτος καὶ πόσων προϊόντων ἔχει ἄφθονον τὴν παραγωγήν, ἀποδεικνύουσιν οἱ ἑπόμενοι ἀριθμοὶ τῆς ἐξαγωγῆς τῶν κυριωτέρων αὐτῆς προϊόντων, τοῦ βάμβακος, βαμβακοσπόρων καὶ σακχάρεως. Τῷ 1881 ἡ Αἴγυπτος ἐξήγαγε βάμβακα ἀξίας 194 ἑκατομμυρίων λιρῶν, βαμβακοσπόρους ἀξίας 18 ἑκατομμυρίων λιρῶν. Σακχάρεις 19 ἑκατομμυρίων λιρῶν. Ἡ γῆ τῆς Αἰγύπτου εἶνε πλουσία καὶ γονιμωτάτη καὶ ἀληθὴς τοῦ Νείλου κῆπος. Κατὰ τὸ ἔτος 1881 ἡ ἐξαγωγὴ τῶν αἰγυπτιακῶν ἐμπορευμάτων σταλέντων εἰς Ἀγγλίαν ἀνῆλθεν κατ' ἀναλογίαν εἰς 60 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν, εἰς Γαλλίαν εἰς 8 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν, εἰς Ἰταλίαν εἰς 4 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν. Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι ἀποδεικνύουσιν ὁπόσον σπουδαῖα συμφέροντα συνδέουσιν, ἐκτὸς τῆς ἐπικοινωνίας τῆς διώρυχος τοῦ Σουέζ, τὴν Αἴγυπτον μετὰ τῆς Ἀγγλίας.

Οὐχὶ πλέον Ἀμερικανὸς ἀλλὰ Νορβηγὸς θὰ ἐπιχειρήσῃ νὰ διαβῇ τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν μόνος ἐπὶ ἁπλοῦ κωπηλάτου σκαφιδίου. Ὑπολογίζει 100 ἡμέρας διὰ τὴν ἐπικίνδυνον ταύτην διάβασιν. Αἱ προμήθειαί του θὰ συνίστανται ἐκ συμπεπυκνωμένου ἀφεψήματος καφὲ καὶ πεντήκοντα *gallonów* καθαροῦ ὕδατος. Θὰ ἔχῃ δὲ πρὸς τούτοις ἐν τῷ σκάφει φανὸν σταθερῶς ἀνημμένον, μίαν καπνοσύριγγα καὶ καπνόν. Ὁ τολμηρὸς οὗτος εἶνε ὁ πλοίαρχος **Fred Norman.**

Οἱ ζηλωταὶ τοῦ δόκτορος Τάννερ διοργανίζουσιν ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ διεθνὲς διαγώνισμα τῶν δυναμένων νὰ μείνωσιν ἐπὶ πλείονας ἡμέρας ἄσιτοι. Ὅστις δυνηθῇ ν' ἀπόσχῃ πάσης τροφῆς ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας χωρὶς ν' ἀποθάνῃ τῆς πείνης, θέλει λάβει περιφανὲς βραβεῖον. Θὰ ἐπιτραπῇ δὲ καὶ εἰς τὸ κοινὸν νὰ παρευρεθῇ εἰς τὸν ἀλλόκοτον τοῦτον ἀγῶνα, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ἴσως, ὅτι τῶν παρισταμένων τις θὰ εὐσπλαγχνισθῇ τοὺς ἀγωνιζομένους καὶ θὰ τοῖς προσφέρῃ πολυτελὲς συμπόσιον πρὸ τῆς λήξεως τοῦ μαρτυρίου, ἢ θὰ ἐμποδίσῃ ἐπικειμένην ἀλληλοφαγίαν αὐτῶν.

Κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. Θ. δὲ Χελδράϊχ ἐν Ἑλλάδι εἰσὶ γνωστὰ 331 πτηνὰ (πλὴν τῶν κατοικιδίων). Ἐκ τούτων 167 φωλεύουσιν ἐν Ἑλλάδι, 164 δὲ εἰσὶ διαβατικά.

Εἰς Ἀναγνώστης.

ΑΘΗΝΗΣΙ.— ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ».